יודען, געדענקט, אז דער קאמף געגן די רדיפות אויף יודען אין דייטשלאנד דויערט!

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT פרייז 15 גראשן

הײנט 10 זײטען

נייער פאלקסבלאט

№ 220 | Łódź, Czwartek 19 września 1935 r. | דרייצענטער יאהרגאנג | לאדז, דאנערשטאג, כא אלול תרצ"ה | № 220

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — 224-71 אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז פעטריקאווער 21, טעל.

פוילישער דעלעגאט אין זשענעווע

רעדט וועגען דער באדייטונג פון ארץ־ישראל אלס א יודישע נאציאנאלע היים

זשענעווע, 18 (ספ. טעל.)

אויף דער פערזאמלונג פון דער פאליטישער קאמיסיע ביי דער פעלקער־ליגע האט אין דער דיסקוסיע וועגען בעריכט פון די פעלקער־ליגע־ארבייטען אויפ'ן געביט פון קאלאניאל־מאנדאטען, אין נאמען פון דער פוילישער דעלעגאציע, גענו־מען א ווארט דער דיר. לוביענסקי, וועלכער האט אונטערגעשטראכען די גרויסע באדייטונג, וואס פוילען גיט צו דעם ענין פאלעסטינא. אלס א יו־דישע נאציאנאלע היים.

דיר. לוביענסקי האט אנגעוויזען, אז פאר פוילען, וואס צעהלט צווישען איהרע בירגער העכער 3 מיליאן יודען, האט דאס פאלעסטינא־פראבלעם א זעהר וויכטיגע באדייטונג.

ביי דער אלץ וואקסענדער בעפעלקערונג אין פוילען, איז די פוילישע רעגירונג פעראינטערעסירט אין דער אנטוויקלונג פון די עמיגראציע־מעגליכ־קייטען און די גלויבט, אז דער אלץ שטייגענדער פראגרעס פון פאלעסטינא וועט די דאזיגע מעגליכ־קייטען פערשטארקען.

לסוף האט דיר. לוביענסקי זיך אנגעשלאסען אין די אויסדרוקען פון אנערקענונג, וואס זענען אין דער דיסקוסיע ארויסגעזאגט געווארען אויפ'ן אדרעס פון ענגלאנד, אלס דעם מאנדאטאר פון פאלעסטינא.

געשפרעכען פון מין. אידען

זשענעווע, 18. (ספ. טעל.) דער בריטי־שער דעלעגאט, מין. אידען האט היינט בייטאג אפ־געהאלטען א געשפרעך מיט'ן ליטווישען אויסערן־מיניסטער לאזאריייטיס וועגען דער סיטואציע אויף קליפעדא (מעמעל) און דערנאך — א צווייטען גע־שפרעך וועגען עניני דאנציג מיט'ן סענאט־פרעזי־דענט גרייזער.

דער הוראגאן איבער ענגלאנד און לאמאנש

לאנדאן, 18 (ספ. טעל.)

בעת דעם נעכטיגען שטורעם, וואס האט גע־בושעוועט אין עטליכע ענגלישע פראווינצען, זענען אומגעקומען 7 מאן.

די צאהל פערוואונדעטע איז א זעהר הויכע און די מאטעריעלע היזקות — ריזיגע

איבער 20,000 טעלעפאן־ און טעלעגראף־אינסטאלירונגען זענען פערניכטעט געווארען. הונדערטער שטעט און דערפער זענען עטלי־כע שעה געווען אפגעשניטען פון דער וועלט. צום־מעהרסטען האבען געליטען די ברעג־געגענדען.

פאריז, 18 (ספ. טעל.)

דער הוראגאן איבער'ן קאנאל לאמאנש האט נעכטען געבראכט צו אנ'איבעררייס אין דער לופט פליה־קאמוניקאציע. בלויז עטליכע עראפלאנען האבען בעדינט די ליניעס לאנדאן—פאריז, אנקומענדיג מיט גרויס פערשפעטיגונג

אויסערארדענטליכע זיצונג פון דער לייבאר־פארטיי

לאנדאן, 18 (ספ. טעל.)

אויף דאנערשטאג בייטאג איז צוזאמענגערופען געווארען, אונטער פארזיץ פון לענסבורי'ן, אנ'אויסערארדענטליכע פערזאמלונג פונם אויספיהרקאמי־טעט ביי דער לייבאר־פארטיי.

לאנדאן, 18 (ספ. טעל.)

לארד פריסענבי האט אין א בריף, אדרעסירט צו לענסבורי'ן מודיע געווען וועגען זיין רעזיגיע צו דימיסיאנירען פון זיין זייט אלס אנפיהרער פון דער לייבאר־פארטי אין לארדען־הויז, מחמת די חלוקי דעות צווישען דער פארטיי בנוגע דעם ענין־סאנקציעס

שרעקליכע בוי־קאטאסטראפע אין ניו־יארק

ניו־יארק, 18 (ספ. טעל.)

בעת'ן איינלעגען דעם בנין פון „האליס־טעא־טער" איז איינגעפאלען דער דאך, וועלכער האט פערשאטען 18 ארבייטער.

לעת עתה האט מען פון אונטער די חורבות ארויסגעשלעפט 3 טויטע. מען איז זיך משער, אז אויך די איבריגע 15 זענען אומגעקומען.

געשטארבען א געוועז. יוגא־סלאווישער פרעמיער

בעלגראד, 18. (ספ. טעל.) דער געוועז. פרעמיער און געוועז. אויסערן־מיניסטער מארינקאוויטש איז היינט אין אווענד, נאך א לענגערער קראנקהייט געשטארבען. ער איז אלט געווען 59 יאהר

פערברענט געווארען 17 פערזאנען

פראג, 18 (ספ. טעל.)

פון פרידקע־שלעזיען איז מען מודיע, א די פאריגע נאכט איז אויסגעבראכען א שרפה אין א גרויסען סטויג שטרוי, אין וועלכען עס זענען פערברענט געווארען 17 ארימעלייט, וואס זענען אין איהם געשלאפען.

לארד רידינג איז קראנק געווארען

לאנדאן, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

לארד רידינג איז שווער קראנק געווארען

70 בענדער פוילישע ליטעראטור

א מתנה פון דער פוילישער רעגירונג פאר דער יודישער נאציאנאלער ביב־ליאטעק אין ירושלים

ירושלים, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

דער פוילישער גענעראל־קאנסול אין ירושלים, זדזישיסלאוו קורניקאוסקי, האט איבערגעגעבען דער יודישער נאציאנאלער ביבליאטעק א מתנה פון דער פוילישער רעגירונג, וועלכע בעשטעהט פון 70 בענדער פון דער פוילישער ליטעראטור.

איזאלאציע פון יודען אין דייטשלאנד

די רעגירונג גרייט צו נייע פערארדנונגען

בערלין, (יט"א טעלעגראפיש)

דער יט"א־קארעספאנדענט דערוויסט זיך פון מאסגעבענדע קוועלען, אז די דייטשע רעגירונג גרייט צו א נייע סעריע יודען־פערארדנונגען, וועלכע האבען דעם ציל צו איזאלירען די יודען. ס'ווערען צוגעגרייט פאלגענדע פערארדנונגען:

1) ס'וועט בעשטימט ווערען א ספעציעלער קאמיסאר, וועלכער וועט האבען די אויפזיכט איבער די אומבעוועגליכע גיטער פון די יודען, 2) אלע באנק־אינסטיטוציעס וועלען מוזען מיטטיילען די רעגירונגס־ארגאנען, ווען א יודישער דעפאזיטאר וועט וועלען ארויסנעהמען מעהר ווי 500 מארק; 3) יודישע דאקטוירים, וועלכע האבען נאך רעכט צו פראקטיצירען איז פערבאטען צו בעהאנדלען ארישע נישט־פערהייראטע פרויען; 4) יודישע דאקטוירים וועלען מעגען בעהאנדלען פערהייראטע ארישע פרויען, נאר דעמאלט, ווען די פרויען וועלען האבען א צייגניש פון זייערע מענער, אז זיי זענען מסכים דערויף; 5) יודישע אדוואקאטען, אפילו מלחמה־וועטעראנען, ווערט איינגאנצען פערבאטען אויפצוטרעטען אין די געריכטען.

דערווייל איז שוין פערעפענטליכט געווארען א ליסטע פון דאקטוירים, וועלכע מעגען מאכען רעכנונגען־בעשטראלונגען. אין דער ליסטע געפינט זיך נישט קיין איין יוד.

גרויזאמע שכנים־תשובות

פאריז, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

די פראנצויזישע פרעסע שרייבט, אז דער נירענבערגער יודען־געזעץ איז ארויסגעגעבען געווארען, כדי צו בערי[illegible]ען דעם קאמף געגען

יודען, וועלכער וועט איצט אננעמען די שארפסטע פארמען.

בערלין, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

ס'זענען ארויסגעגעבען געווארען די אויספיהר־תקנות צו דעם יודען־געזעץ. די גאנצע דייטשע פרעסע האט אפגעדרוקט דעם בעפעהל אפצוהאלטען זיך פון איינצעל־אקציעס געגען יודען, ווייל די יודען־פראגע וועט רעגולירט ווערען דורך אלגעמיינע געזעצען.

אריש־נארישקייטען

בערלין, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

אין גאנצען לאנד קומען איצט פאר ארעסטען פון אַרישע פרויען, וועלכע האבען אדורכגעפיהרט ציוויל[illegible] חתונות מיט יודען.

אין האללע זענען ארעסטירט געווארען 6 אַרישע פרויען, פאר „ראסען־שאנדע". אין קור־ארט ליבענצעל איז ארעסטירט געווארען אנאויס־לענדישער יוד מיט זיין ארישער פרוי.

א שטורם איבער'ן צפון־ים

בערלין, 18 (ספ. טעל.)

איבערן צפון־ים און צפון־מערב־טייל פון דייטשלאנד האט לעצטענס געבושעוועט א שטארקער הוראגאן.

דער הוראגאן האט אנגעמאכט גרויסע היזקות אין האמבורג, ברעמען א. א.

עס זענען אויך דא א סך פערוואונדעטע.

נייער באדען פון ק. ק. ל.

ירושלים, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

קק"ל האט איבערגענומען אין זיין רשות א נייעם שטח באדען פון 5343 דונאם אין עמק ישראל.

ריינהארדט האט בדעה אויפצופיהרען א טעאטער־פאלקס־פעסטיוואל אין תל אביב

ווין, 18 (יט"א טעלעגראפיש)

מאקס ריינהארדט האט מיטגעטיילט, אז ער האט בדעה אויפצופיהרען אין תל־אביב א גרויסען טעאטער־פאלקס־פעסטיוואל.

געשטארבען א העברעאישער שריפטשטעלער

לעמבערג, 18 (יט"א טעלעפאניש)

אין עלטער פון 73 יאהר איז דא געשטארבען דער בעקאנטער שריפטשטעלער און משכיל ישראל ברישקער.

נאך לאנגע און שווערע ליידען איז געשטארבען מיין ליבער מאן, אונזער טייערער ברודער, שוואגער און אנקעל

נ"ע דוד קאהן

(געוועזענער קאמיסיאנער) אין עלטער פון 74 יאהר.

די לויה קומט פאר היינט, דאנערשטאג, כ"א אלול תרצ"ה, ד. 19 סעפטעמבער 1935, 12 בייטאג פון טרויער־הויז, פילסודסקיעגא 69, וועגען וואס עס טיילען מיט אין גרויס צער די טיפטרויערנדע הינטערבליבענע.

איבערגעגעבן די פאָרשלאָגען
פונ'ם קאָמיטעט פון 5 אין זשענעווע
די שטימונג איז א פעסימיסטישע

ערנסטע סיטואַציע

לאָנדאָן, 18 (ספּ. טעל.)

דער זשענעווער קאָרעספּאָנדענט פון דער „טיימס“ גיט איבער געוויסע אינפאָרמאַציעס וועגן דעם פערלויף פון די בעראַטונגען פון קאָמיטעט פון פינף.

בעת'ן געשפּרעך מיט לאַוואַל'ן זאָל דער איטאַליענישער דעלעגאַט באַראָן אַלאָיזי האָבן דערקלערט, דאָס ער האַלט נישט די פאָרשלאַגען פון דעם קאָמיטעט פאַר אָנגעמבאַר.

לאַוואַל האָט געענטפערט, אַז די פאָרשלאַגען פונ'ם קאָמיטעט פון פינף זענען נישט קיין דעפיניטיווע לעזונג, נאָר בלויז אַ יסוד פאַר דיסקוסיע.

די „טיימס“ שטרייכט אונטער, אַז די היינטיגע זיצונג פון פאַשיסטישן ראַט ווערט אָפּגעוואַרט מיט גרויס פעראינטערעסירונג און מיט אַ געוויסער שרעק. קיינער וועט זיך נישט חידוש'ן, ווען די איטאַליענישע רעגירונג וועט זיך דעצידירען אויף איבעררייסען מיט דער פעלקער־ליגע.

די צייטונג נאָטירט אַ קלאַנג, אַז אויף דער לעצטער זיצונג פונם איטאַליענישן מיניסטאָרען־קאַבינעט איז ענטשטאַנען אַ חילוקי־דעות. די סיטואַציע איז אַנערנסטע.

פּאַריז, 18 (ספּ. טעל.)

לויט ידיעות פון רוים, וועט די איטאַליענישע רעגירונג אָפּוואַרפען די פּראָפּאַזיציעס פונ'ם קאָמיטעט פון פינף, די כוונה פון וועלכע עס איז בשלום צו ליקווידירען דעם איטאַליעניש־אַביסינישן קאָנפליקט.

„לע זשורנאַל“ טיילט מיט, פון זשענעווע, אַז ליטווינאָוו און דער דענישער אויסערן־מיניסטער מינק זאָלען האָבן געמאַכט בעוואָרענישן געגען די דעציזיעס פונם קאָמיטעט פון פינף.

זשענעווע, 18 (ספּ. טעל.)

לויט אינפאָרמאַציעס פון „זשורנאַל דע נאַציאָן“, בילדען די סוגעסטיעס, וואָס וועלען צוגעגרייט דורך דער קאָמיסיע פון פינף אַ פולשטענדיג קאָנקרעטען און בפרטיות'דיגען פּלאַן פון הערשען מיט אַביסיניען דורך אינטערנאַציאָנאַלע אָרגאַנען, לויט'ן מוסטער פון ליבעריען.

פּאַריז, 18 (ספּ. טעל.)

„לע מאַטען“, וועלכער האָט נעכטען אָפּגעדרוקט אַנ'אינטערוויו מיט מוסאָליני'ן, ערקלערט היינט, אַז די שטעלונג פון איטאַליען איז בערעכטיגט. פאַרוואָס טאָר איטאַליען נישט בעזיצען די זעלבע רעכט וואָס עס האָט גרויס־בריטאַניען אין איראַק אָדער אין אינדיען? הלמאי זאָל אַביסיניען, אויב זי זאָל אפילו אַריין אין בעשטאַנד פון דער רוימישער מלוכה, נישט קענען ווייטער בלייבען מיטגליד פון דער פעלקער־ליגע, פונקט ווי אינדיען אָדער דרום־אַפריקאַ, וועלכע זענען ענגלישע קאָלאָניעס. די געשעהענישן אין מזרח־אפריקא זענען נישט קיין גענוגענדע סיבה פאַר'ן אויפשטורעמען אַ נייע קריגס־זאַווירוכע מיט שרעקליכע קאָנסעקווענצען.

רוים, 18 (ספּ. טעל.)

„לאַווראַ פאַשיסטאַ“ איז מודיע אין אַ קאָרעספּאָנדענץ פון זשענעווע, אַז די פּראָפּאָזיציעס פונ'ם קאָמיטעט פון פינף זעהען פאָר דאָס בילדען פון אַנ'אינטערנאַציאָנאַלער פערוואַלטונג איבער אביסיניען, איבער וועלכער די פעלקער־ליגע וואָלט געהאַט אַ קאָלעקטיוון מאַנדאַט. בראש פון דער דאָזיגער פערוואַלטונג וואָלט געשטעלט געוואָרען אַ קאָמיסאַר, נאָמינירט דורך דער פעלקער־ליגע, און וועלכער וואָלט דיספּאָנירט מיט זעהר ברייטע רעכט. דער דאָזיגער קאָמיסאַר וואָלט געטראָגען דעם טיטול „גענעראַלער ראַטגעבער“. אין זיין אַרבייט וואָלטען איהם צוגעהאָלפען נאָך צוויי געהילפס־עצה־געבער, און זיי וואָלט געוועזן אונטערגעוואָרפען די אינטערנאַציאָנאַלע פּאָליציי. די ראַטגעבער וואָלטען נישט געקאָנט געהערען צו שכנישע מלוכות פון אַביסיניען, ד.ה. אַז זיי וואָלטען נישט געקאָנט זיין — נישט איטאַליענער, נישט פראַנצויזען, נישט ענגלענדער. זייער נאָמינאַציע וואָלט געקאָנט פאָרקומען נאָר מיט דער הסכמה פונ'ם נעגוס. אויפ'ן ווירטשאַפטליכען געביט זאָל דער קאָמיטעט האָבן פאָראויסגעזעהען גרויסע קאָנצעסיעס לטובת איטאַליען. חוץ מזה וואָלט ענגלאַנד און איטאַליען געדאַרפט אָפּטרעטען לטובת אַביסיניען אַ טייל פון זייער פערמעגענס אין סאָמאַלי, צוזאַמען מיט'ן פּאָרט זעאילאָ, און דערפאַר זאָל אַביסיניען אָפּטרעטען פאַר איטאַליען אָגאַדען, און דאָס לאַנד דאַנאָקיל.

די דאָזיגע פּראָפּאָזיציעס זענען, לויט'ן קאָרעספּאָנדענט פון דער „לאַוואָראָ פאַשיסטאָ“ אונמעגליך אָנצונעהמען פאַר איטאַליען. בלויז דער פּרינציפּ פון טעכנישע עצה־געבער זאָל אַנערקענט ווערען פאַר אינטערעסאַנט.

זשענעווע, 18 (ספּ. טעל.)

דער פּרעמיער לאַוואַל פאָהרט מאָרגען אין אָוונט אַרויס קיין פּאַריז, בכדי אַנטיילצונעמען אין דער זיצונג פון מיניסטאָרען־ראַט, וועלכע וועט, אונטער'ן פאָרזיץ פון פּרעזידענט, פאָרקומען שבת אינדערפריה אין ראַמבולע.

דער דאָזיגער בעראַטונג פון דער פראַנצויזישער רעגירונג, גיט מען צו אין זשענעווע אַ גרויסע בעדייטונג.

רוים, 18 (ספּ. טעל.)

אין די דיפּלאָמאַטישע און פּרעסע־קרייזען וואַרט מען מיט גרויס פעראינטערעסירונג אויף דער תשובה, וואָס די איטאַליענישע רעגירונג וועט געבען אויף די פּראָפּאָזיציעס, וואָס זענען היינט פאָרגעשטעלט געוואָרען דורך דעם קאָמיטעט פון פינף אין זשענעווע.

די אַלגעמיינע שטימונג איז אַ פעסימיסטישע.

זשענעווע, 18 (ספּ. טעל.)

דער פּרעזעס פון דער קאָמיסיע פון פינף, מאַדאַריאַגאַ, איז האַלב 7 אין אָוונט אַוועק צום איטאַליענישן דעלעגאַט באַראָן אַלאָיזי און שפּעטער — צום אַביסינישן דעלעגאַט טעקלע האַוואַריאַטע, וועלכע ער האָט מיטגעטיילט די סוגעסטיעס וואָס זענען אויסגעאַרבייט געוואָרען דורך דער קאָמיסיע און איהרע עקספּערטען.

לאַוואַל זאָל האָבן אויסגעאיבט אַ דרוק אויפ'ן באַראָן אַלאָיזי, דאָס ער זאָל פּערזענליך פאָהרען צו מוסאָליני'ן און פאָרשטעלען איהם די פאָרשלאַגען פון דער קאָמיסיע.

לאָנדאָן, 18 (ספּ. טעל.)

דער אויספיהר־קאָמיטעט פון דער נאַציאָנאַל־ליבעראַלער פעדעראַציע האָט אַפּראָבירט די שטעלונג פון דער ענגלישער רעגירונג אין דעם איטאַליעניש־אַביסינישען קאָנפליקט.

לאָנדאָן, 18 (ספּ. טעל.)

די פּרעסע בעהאַנדעלט די סיטואַציע, וואָס וועט זיך שאַפען אויב איטאַליען וועט אָפּוואַרפען דעם פאָרשלאַג פון קאָמיטעט פון פינף. ס'ווערט פאָרגעזעהען, אַז די ליגע וועט נישט בלייבען זיצען מיט פערלייגטע הענד, נאָר תיכף אָנהויבען צו גרייטען פרעווענץ־מיטלען.

לאָנדאָן, 18 (ספּ. טעל.)

„רייטער“ איז מודיע פון זשענעווע, אַז עס הערשט דאָרט אַ גרויסע דענערווירונג. אין אַלגעמיין רעכענט מען, אַז אַביסיניען וועט אָננעמען די סוגעסטיעס פונ'ם קאָמיטעט פון פינף און אַז איטאַליען וועט זיי אָפּוואַרפען.

איטאַליען זאָל האָבן פערלאַנגט ווינציגסטענס 3 טעג אויף צו געבען איהר תשובה.

Dr. med.
B. Robinzon
אינערליכע קראַנקהייטען
פּיעטריקאָווער 10, טעל. 131-86
נעהמט אָן פון 5—7 אָוונט.

Lekarz-Dentysta
ŻYTNICKA - KAHANOWA
powróciła
11. LISTOPADA 9, tel. 133-53.

קלאַנג־קינא־טעאַטער
ZACHĘTA
זגערזשער 26.
היינט און פאָלגענדע טעג!
גרויסער דאָפּעלטער פּראָגראַם
— I. —
„BOLERO“
פּרעכטיגע אויסשטאַטונג, הערליך שפּילען אין די הויפּטראָלען:
George Raf, Carola Lombard
— II. —
„ב'מוז זיין יונג“
Ljana Hayd פאַסצינירענדע קאָמעדיע מיט
אין דער הויפּטראָל.
אָנהויב פון די סעאַנסען 5.30 נאָכמ.
שבת און זונטאָג 12 אַ זייגער בייטאָג.

בעקאַנטמאַכונג.
דערמיט מאַך איך בעקאַנט, אַז מיין סאָדע־וואַסער־פאַבריק איז איבערגעטראַגען געוואָרען
אויף פּילסודסקיעגאָ 69
יעדע בעשטעלונג ווערט פּינקטליך ערלעדיגט.
ספּעצ. קליינע באַלאָנען וואַסער מיט אייז אויף שבת
טעלעפאָן 190-48. מיט אכטונג **פרידוואַלד**

בעקאַנטמאַכונג.
די פערוואַלטונג פון פליישער־הורשאַוו־ניקעס־פעראיין פון נאַשטשיני־דוואָר מאַכט בעקאַנט אַלע מיטגלידער, אַז די
יעהרליכע
אַלגעמיינע פערזאַמלונג
וואָס האָט געזאָלט פּאָרקומען דעם 19 ד. ח. איז אויף דער היינטיגער פערוואַלטונגס־זיצונג בעשטימט געוואָרען
אָפּצולייגען ביז נאָך יום־טוב.

א תשובה דעם יצחק בער שטערן
אויף אייער חוצפה'דיגען אויפפאָדערונג דעם ראַבינאַט לדין און אָנצוגעבען מאָטיוועך פאַרוואָס מיר האָבן גע'אסר'ט די „מקוה“ אויף פּאָנסקאַ 53, ערקלערען מיר, אַז אין ראַבינאַטס־ביוראָ (פּאָמאָרסקאַ 18) אַמטירט יעדען טאָג אַ דיזשורני פון ראַבינאַט, צו וועלכען איהר קענט זיך ווענדען וועגען מאָטיוון. פּרינציפּיעל פיהרט דער ראַבינאַט נישט קיין דיסקוסיעס אין דער פּרעסע. מיר זענען נאָר מחויב מפרסם צו זיין אין דער צייטונג דעם איסור פאַר דער בעפעלקערונג אָבער נישט צו פיהרען עפענטליכע דיסקוסיעס וועגען אַזאַ ענין.
ועד הרבנים לעדת לאדז.
ג' נצו"י תרצ"ה.

אנאָנסען
— אין —
פאָלקסבלאַט
האָבן גרויס ערפאָלג

אין דער שוהל
„בקור חולים“
פּלאַץ וואָלנאָשטשי 10.
סעדרינגט מען סליחות יעדען טאָג פון 6 אַ זייגער ביז 9 אָוונט. זונטאָג, די ערשטע סליחות, וועט זאָגען אַ זייגער 5.30 פריה אונזער חזן
ה' **זשעמבינסקי**
מיט אַ גוט רעגאָמירטען כאָר.
די גבאים.

אכטונג, גיילערס ראַיאָן
גאַרדינען
איז אַ גרויסען אויסוואַהל צו בעקומען אין דער פּראַצאָווניע
פּיעטריקאָווער 257
ווי אויך פאַר ווינדערפּערקויפער.

„תומכי־אורחים“
פּאָמאָרסקאַ 18, טעל. 266-31
מיר טיילען מיט דאָס אין פאַר איינס־קאַנצעלאַריע אַמטירט
אַנ'אַדוואָקאַט
יעדען מאָנטאָג און מיטוואָך פון 7 ביז 8.30 אָוונט און ערטיילט
יורידישע עצות
פאַר מיטגלידער, שפּענדער פון אונזער אינסטיטוציע און פאַר אונפערמעגליכע־געווענליך אומזיסט.
אַ מינימאַלען אָפּצאָהל ווערט גענומען פאַר דורכפיהרען פּראָצעסע.
די פערוואַלטונג.

אויטאָגענישע שווייסונגען
מעטאַל־בעאַרבייטען
שלאָסעריי־אַרבייטען
מאַשינען־טיילען
פון ווערקציינג
פּירמע אויס ביליג
J. REDER, Łódź
11־טער ליסטאָפּאַד 11-13

פאַר **גאַרד,**
ביזשוטעריע
און לאַמבאַרד־קוויטעס
צאָהלט די העכסטע פּרייזען
איזידאָר פּיאַלקאַ
פּיעטריקאָווער 7.

כעמיש־באַקטעריאָלאָגישער לאַבאָראַטאָריום
פּ. שאַץ, לאָדז,
פּיעטריקאָווער 37.
פיהרט דורך זעמטל. ערצטליכע אַנאַליזען

Dr. J. Lubicz
כירורג און אָרטאָפּעד
צוריקגעקעהרט
פּאָלודניאָווא 9
טעל. 183-17.

די אַלע, וועלכע האָבן אונז אַרויסגעוויזען אַזויפיל מיטגעפיהל צוליב'ן טויט פון אונזער אונפערגעסליכע פרוי, מוטער און מאַמע
נ"ע ראַיע לעמבערג (געבוירען פרידמאַן)
און בעזונדערס דער פערוואַלטונג פון „חסד ואמת“ ווי אויך די מיטאַרבעטער פון דער פירמע א. פרידמאַן, דריקען מיר אויס אונזער הערצליכען דאַנק
מאַן, קינדער און פאַמיליע.

זונטאָג ד. 22 סעפּט. 1935
12 אַ זייגער בייטאָג קומט פאָר אויפ'ן בית החיים די ענטהילונג פון דער מצבה פון אונזער אונפערגעסליכען ברודער
נ"ע ישראל יעקב
שטיינבערג
אַלע קרובים, פריינד און בעקאַנטע ווערען געבעטען צו קומען.
שוועסטערן און ברודער

הננו להודיע שביום הראשון ה־22/IX ש. ז. בשעה ה־12, על בית הקברות יתקיים
גילוי־מצבת
הזכרון לחברנו המנוח־הטרגי
נ"ע
ישראל יעקב
שטיינבערג
קבוץ בורוכוב
לודז.

ארטילעריע=מאביליזאציע אין איטאליען

רוים, 18 (ספּ. טעל.)

עס זענען גערופען געוואָרען אונטערן געוועהר אַלע אַרטילעריסטען פון יאָהרגאַנג 1910.

רוים, 18 (ספּ. טעל.)

דער וויצע־קריגס מיניסטער, גענ. באיסטאטשי איז היינט געפאָהרען קיין אקווילא און טשיעט, וואו ער האָט געזעגנט די דיוויזיע - אָפּטיילונגען גראַן־סאסא, וועלכע פאָהרען אַרויס קיין מזרח־אפריקא.

רוים, 18 (ספּ. טעל.)

פון נעאפּאָל זענען היינט אָפּגעפאָהרען קיין מזרח אפריקא די שיפען „נאוואריא סאורא" און „ביאנ־קאמאנא", געלאַנדעט מיט מיליטער.

וויפיל קויהלען אביסיניען פערמאגט?

פּאַריז, 18 (ספּ. טעל.)

דער קאָרעספּאָנדענט פון „פּאַרי סואר" איז מו־דיע פון אַדיס אבעבא, אַז די אַמוניציע־זאַפּאסען פון אביסיניען בעטרעפען בסך הכל 125 מיליאָן קוי־לען, ד. ה. צו 250 קוילען אויף א זעלנער, און 200 קוילענוואַרפערס מיט 10 טויזענד קוילען אויף יעדען.

הכנות אין אביסיניען

אַדיס־אַבעבאַ, 18 (ספּ. טעל.)

אין פאַל פון אַ מלחמה־אויסברוך האָט דער קעניג בדעה איינצואָרדענען די הויפּט־קוואַרטיר אין אַדיס־אַבעבאַ. דער קעניג וועט מאַכען אנ׳איב־ספעקציע - פליה איבער גאַנץ אַביסיניען. די אבי־סינישע רעגירונג מאַכט קניות פון בענזין, און דער פרייז פון דעם דאָזיגען אַרטיקעל איז דעריבער געשטיגען מיט 30 פראָצענט.

איטאליענער קאנטראלירען איראק

רוים, 18 (ספּ. טעל.)

די צייטונג „אָטאַברע" גיט איבער א סענ־סאַציאָנעלע ידיעה, אַז איטאַליען האָט פערזיכערט פאַר זיך די פולשטענדיגע קאָנטראָלע פון איראַק אויף מערב=זייט פונ׳ם טייך טיגער.

מ'גייט אנפלומפען די שווארצע העמדער מיט מוט...

רוים, 18 (ספּ. טעל.)

דער סעקרעטאַר פון דער פאַשיסטישער פּאַרטיי סטאַראַקטע האָט אַרויסגעגעבען א רייה טעכנישע פעראָרדנונגען, וואָס זענען פערבונדען מיט די אַל־געמיינע פאַשיסטישע פערזאַמלונגען, וועלכע וועלען דעם קומענדיגען שבת פאָרקומען אינם גאַנצען לאַנד.

א טיראנישער אורטייל

בעלגראַד, 18 (ספּ. טעל.)

„פראַוודאַ" מעלדעט פון טיראַנא, אַז דער אוי־סעראָרדענטליכער טריבונאַל אין פּיערי, וואָס האָט בעהאַנדעלט דעם פּראָצעס פון 599 אָנטיילנעהמער אין דעם אויפשטאַנד־פּרוב, האָט דעם 14 ד. ח. אַרויסגעגעבען אנ׳אורטייל, לויט וועלכען 30 בע־שולדיגטע זענען פערמשפּט געוואָרען צום טויט, 39 — אויף אייביגע פערשיקונג, 121 אויף שטראָפען פון 10 ביז 20 יאָהר קאַטאָרגע.

פון דער תבואה און סחורות בערזע אין לאדז

(אג) די טעג איז אין לאָקאַל פון דער תבואה און סחורות בערזע פאָרגעקומען א זיצונג פון בערזע ראַט אויף וועלכען עס איז אַרומגערעדט געוואָרען די פראַגע פון ענדערען דעם סטאַטוט ווי אָויך די פראַגע וועגען אָננעמען א שטעלונג צום פּראָיעקט פון פינאַנץ מיניסטער וועגען פעראיינהייטליכען דעם איינדוסטריע שטייער פון אומזאַץ מיט מעהל און מעהל פּראָדוקטען.

דעמזעלבען טאָג איז אויך פאָרגעקומען א אוי־סערגעוועהנליכע אַלגעמיינע פערזאַמלונג פון די מיטגלידער פון דער בערזע אויף וועלכען עס זענען פאָרגעקומען דערגענצונגס וואַהלען פון צוויי קאַנדי־דאַטען אַלס מיטגלידער פון בערזע־ראַט אויפ׳ן אָרט פון די נישט בעשטעטיגטע דורכ׳ן האַנדעלס מיני־סטעריום. אויסגעוועהלט זענען געוואָרען וולאַדיס־לאַוו פיאַלקאָווסקי פון פּיעטרקאָוו, לודוויק פּולאַסקי פון כילין, אינזש. יהודה נאָוואָמיאַסט, וועלכע וועלען צוגעשטעלט ווערען דעם האַנדעלס־מיניסטער צו בעשטעטיגען.

דער פאטאגראפישער אטעליר
„POLONJA"
31 גדאנסקא 31
פיהרט אוים אלעארט פאָטאָגראַפיעס. צו פּע־סער, לעגיטימאַציעס, מעטריקולעס ווי אויך צו די אובעזפּיעטשאַלניע לויט פאָר־שריפטען, בעשטעטיגט דורך דער האַנדווערקער־קאַמער. אַלעס צו זעהר ביליגע פרייזען.
אויפ׳ן פערלאַנג פון קליענט פערטיג איך אוים אין פערלויף פון עטליכע מינוט. אַלעס שעהן און גוט רעטושירט. פּאָסטקאַרטען ווערען אויסגעפערטיגט לויט די נייעסטע זשורנאַלען צו זעהר ביליגע פרייזען
בעמערקונג: צו יעדער איינציגער אויפנאַהמע ווערט צוגעגעבען זעהר א וויכטיגער קופּאָן... איהר זאָלט פאָדערן דעם קופּאָן מיט אכטונג
„POLONJA"
אינהאַבער: דיפּל. פאָטאָגראַף
גוטערמאַן
לאדז, גדאנסקא 31.

דאס לעבען אין ווארשא

(טעלעפאנישע ידיעות פון דער הויפט=שטאט)

„קאַשטשושקאַ" און „וואַרשאַווא 2" פוילען איז נאָהענט צו אַ זיג.

נעכטען, דעם 17 ד. ח. האָבּ 5 בייטאָג האָט אויסגעלאַנדעט דער צווייטאָליגער זיגער, דער באַ־לאָן „קאַשטשושקאַ" מיט דעם קאַפּיטאַן היגקאַ און דעם פּאָרוטשניק פּאָמאַסקין. דער באַלאָן האָט אויס־געלאַנדעט אויף מזרח פון דעם געגענד נאָוואָביע־לאַיא, וואָס ליגט אויף צפון פון וואָראָניעזש און אויף מזרח פון כאַרקאָוו. „קאַשטשושקאַ" האָט דערגרייכט אנ׳ערך 1.300 קילאָמעטער, אָפּזייענדיג אין דער לופט 48 שעה מיט 1 מינוט.

דער באַלאָן „וואַרשאַווא 2" (יאַנוש און וואַווו־שטשאַק) האָט אויסגעלאַנדעט אין דער געגענד מאַ־כאַכאַנסק, נעבען סטאַלינגראַד — אַמאָל צאַריצין. „וואַרשאַווא 2" איז אַדורכגעפלויגען אנ׳ערך 1500 קילאָמעטער, און וועט וואַהרשיינליך בעקומען דאָס ערשטע אָרט.

דער פוילישער באַלאָן „פּאָלאָניאַ" האָט אויסגע־לאַנדעט אין סטאַלינגראַדער קרייז.

דער באַלאָן „טאָרון" האָט אויסגעלאַנדעט נישט ווייט פון באָלאָגאָיע, אדורכפליהענדיג אנ׳ערך 970 קילאָמעטער.

געשלאָסען דעם פרעסע - קאָנגרעס.

מיטוואָך איז פאָרגעקומען די לעצטע פּלענאַר־זיצונג פונם אינטערנאַציאָנאַלען קאָנגרעס פון דער טעכנישער און פּראָפעסיאָנעלער פּרעסע, אויף וועל־כען עס זענען אָנגענומען געוואָרען א רייה פאָרשלאָ־גען און רעזאָלוציעס. עס איז געבילדעט געוואָרען א ספּעציעלע קאָמיסיע, בכדי צו פאָרשען דעם ענין פון פעראייניגען אַלע פּרעסע־אָרגאַניזאַציעס.

אַ גאַסט פון דייטשלאַנד

דאָנערשטאָג, דעם 19 ד. ח. קומט אָן קיין וואַר־שא אויף דער וועגען - אויסשטעלונג דער ד"ר אינזש. פּריץ טאַדט, דער גענעראַל - אינספּעקטאָר פון די וועגען אין דייטשלאַנד. אין דעם זעלבען טאָג וועט דער אינזש. טאַדט האַלטען א רעפעראַט אינם וואַר־שאָווער פּאָליטעכניקום א. ד. ט. פון דער וועגען - ווירטשאַפט אין דייטשלאַנד.

אונבעדינגטער אַרעסט פאַר האַנדלען אין דער נישט ערלויבטער צייט

די שטאָטישע סטאַראָסטווע האָט פער׳משפּט דעם אינהאַבער פון געוועלב אויף זלאָטע 56 אויף 4 טאָג אונבעדינגטען ארעסט פאר האַנדלען אין די נישט־ערלויבטע שעה׳ן.

400 קאַנדידאַטען אויף 100 ערטער אין דער מעדיצינישער אָפּטיילונג אין אוניווערזיטעט

אויף 100 פרייע פּלעצער פאַר סטודענטען אויף דער מעדיצינישער אָפּטיילונג, זענען אריינגעפּלאָסען 400 בקשות. צוליב דעם איז פעראָרדענט געוואָרען א קאָנקורס - עקזאַמען, וועלכער זאָל פאָרקומען דעם 23־טען ד. ח.

2400 פערשידענע אָרגאַניזאַציעס אין דער הויפּטשטאָט

200 ניי־פערעגיסטרירטע געזעלשאַפטען

אין משך פון לעצטען האַלבען יאָהר האָט די אדמיניסטראַטיווע מאַכט פערעגיסטרירט 200 נייע געזעלשאַפטען. אין אַלגעמיין איז אין דער הויפּט־שטאָט פערעגיסטרירט 2400 פערשידענע אָרגאַני־זאַציעס.

פאַר שאַנטאַזש אין טורמע

לויט א פעראָרדענונג פון אויספאָרשונגס־מאַכט זענען ארעסטירט געוואָרען, בעשולדיגט אין שאַנ־טאַזש, אנטאָני אָפּענכאָווסקי (דאָבּרא 36) און יאַן האַלאָווניאַ (ליפּאָווא 6),ביידע האָבען געאַרבייט אין „וואַגאָן־לי־קוק", איינער אַלס ביוראָ־אָנגעשטעל־טער, דער צווייטער האָט זיך פאָרגעשטעלט אַלס „זשורנאַליסט". ער האָט געלייטעט מיט דער רעק־לאַמע ביי וואַגאָן־לי־קוק. ווען זיי האָבען פערלוירען זייערע פּאָסטענס אין דעם ביוראָ, האָבען זיי אָנגעהויבען שרייבען אנאָנימע בריף אין פערשידענע אמטען, אַז וואַגאָן־לי־קוק האַנדעלט מיט אויסלענדישע פּע־סער, וועגען בילעטען - מאַלווערזאַציעס א. ד. גל.

דאָס ביוראָ וואַגאָן־לי־קוק האָט די ביידע חברה־לייט צוגעצויגען צו פעראַנטוואָרטליכקייט פאַר שאַנטאַזש.

אָפּענכאָווסקי איז אויך געווען פּרעזעס פון די אָרגאַניזאַציע „יונגע סלאַווען". נישט זיין „זשור־נאַליסטישקייט" און נישט זיין „געזעלשאַפטליכער אַמט" פון פּרעזעס פון די יונגע סלאַווען האָבען איהם נישט אָפּגעראַטעוועט פון טורמע.

די צווישען-שטעטישע טעלעפאָן - סטאַציע ווערט איבערגעפיהרט אין נייעם צענטראַל בנין

אין די נאָהענטסטע טעג שוין זאָל די סטאַציע פון די צווישען־שטעטישע טעלעפאָנען איבערגעפיהרט ווערען אין דעם בנין פון דער נייער צענטראַלע אויף פּאָזנאַנסקא גאַס.

צווישען גוטע פריינד

צוויי סטודענטען יוזעף רענדענער (זשוראַוויא 18) און אַנדזשעי לאַשטש (ראַסינסקי 44) זענען פאַרטאָג אַרויס פון רעסטאָראַן אויף רוג מאַרשאַל־קאָווסקא און שוויענטאָ־קזשיסקא איז צווישען די צוויי פריינד ענטשטאַנען עפּעס א סכסוך. עס איז געפאַלען א שאָס, וואָס האָט געטראָפען לאַשטשען אין ברוסט. דעם פערוואונדעטען האָט מען אָפּגע־פיהרט אין שפּיטאָל. מיט זיין חבר האָט זיך פער־נומען די פּאָליציי.

אָדער אויף בראָנפען, אָדער אַ מעסער אין האַרץ אַריין

מאַריאַן שטשעראַווסקי (טשערניאַקאָווסקא 64), א בעקאַנטער אין דער גאַנצער געגענט פון טשער־ניאַקאָוו אַלס כוליגאַן און אַוואַנטוריסט, וועלכער איז שוין נישט איין שטראָף אָפּגעזעסען אין טורמע, האָט זיך צוגעטשעפּעט צו דעם אינהאַבער פון גע־וועלב יאַן ביעלינסקי, אַז יענער זאָל איהם געבען געלד אויף בראָנפען. ווען דער לעצטער האָט אָפּ־געזאָגט, האָט שטשעראַווסקי איהם דערלאַנגט צוויי מאָל מיט א מעסער אין ברוסט אַריין, און איז ענט־לאָפען.

דעם פערוואונדעטען האָט מען אָפּגעפיהרט אין שפּיטאָל. שטשעראַווסקין זוכט די פּאָליציי.

פון פרעזידיום פון דער שטאָט - פערוואַלטונג

צוליב דעם, וואָס דער שטאָט־פּרעזידענט סטעפאַן סטאַזשינסקי איז אַרויסגעפאָהרען אויף אורלויב, וועט איהם דערוויילפערטרעטען דער וויצע־פּרעזי־דענט יאַן פּאָהמיסקי.

בוי-אימפּרעזעס אין דער הויפּטשטאָט

אין די נאָהענטסטע טעג זאָל זיך אָנהויבען די רעסטאָווראַציע פון דעם בריהלאָוו־פּאַלאַץ פון דער זייט פון וויעזשבאָווע גאַס. דער צענטראַל־קאָרפּוס און די דירה פון אויסערן־מיניסטער זאָלען אויסגע־פערטיגט ווערען ביז פריהלינג.

עס ווערט פערענדיגט דער רעמאָנט פון דער רעכטער אָפיצינע פון דעם בנין פון פּרעזידיום פון מיניסטאָרען־ראַט. ביים סוף האַלט שוין דער רע־מאָנט פון קרייז־געריכט אויף מיאָדאָווע 15.

אינגאַנגנצען פערטיג איז דער נייער בנין פון אווידיטאָריום פון וואַרשאָווער אוניווערזיטעט אויף קראַקאָווסקע פּשעדמיעשטשע. ס׳הויבט זיך אָן צו בויען א בנין פאַר כעמיע ביים אוניווערזיטעט אין וואַווועל־גאַס נעבען אינסטיטוט פון קיורי־סקלאָדאָווסקא. אויף אָגראָדאָווא זאָל אויסגעבויט ווערען א בנין פאַרן שטאָטישען געריכט. אויף סוכע א בנין פאַרן מיניסטעריום פון געזעלשאַפטליכען שוץ.

ווי אַזוי פערקויפט מען וואַסער אַנ־שטאָט ליקער און ווין?

דער אינהאַבער פון דער פאַבריק פון ליקערען און ווייַן י. מאַלאַטינסקי איז געפאַלען אויף א שכל ווי אַזוי צו פערקויפען וואַסער אַנשטאָט וויין און בראָנפען.

ער פלעגט אַרויסשיקען אין פערשידענע פּונק־טען פון לאַנד גאַנצע טראַנספּאָרטען מיט געטראַנ־קען אויף אויסגעטראַכטע אדרעסען. פון דער באַהן פלעגט ער בעקומען א געוויסען אדרעויף אויף דער סחורה. די סחורה אַליין פערשטייט זיך האָט נאָכדעם געמוזט פערקויפט ווערען אויף ליציטאַציע. דאָ האָט זיך אַרויסגעוויזען, אַז די געטראַנקען זענען מעהר וואַסער ווי אַלקאָהאָל. א גאַנצע רייה פירמעס אין וואַרשע, לאָדז און אַנדערע שטעט, וועלכע האָבען איינגעקויפט די פּלעשער מיט ליקערען און וויינען אויף די ליציטאַציע זענען אַזוי אַרום אריינגעפאַלען.

די אויספאָרשונגס - מאַכט האָט דעם „מאַכער" ענטדעקט און אַרעסטירט.

וועגען רעסטאַווירען און רעמאָנטי־רען דעם קעניגליכען שלאָס אין די לאַזשענקעס

א קאָמיטעט, אין וועלכען עס געהען אריין פאָר־שטעהער פון דער העכערער מאַכט, רעגירונגס־ און זעלבסטפערוואַלטונגס מיטגלידער, קינסטלער און גע־לעהרטע, געזעלשאַפטליכע טוער א. אז. וו. זאָל מאָר־גען פרייטאָג, דעם 20. ד. ח. בעהאַנדלען אַלזייטיג די פראַגע וועגען אופן און מעגליכקייט אדורכצו־פיהרען א גרינדליכען רעמאָנט און רעסטאַווירען דעם קעניגליכען שלאָס און די לאַזשענקעס.

אַ באַנדע רויבער פאַרן געריכט.

פאַרן קרייז־געריכט אין וואַרשע שטעהט א באַנ־דע רויבער: אַנטאָני פּאַסעק, יוזעף ביעליצקי, סטע־פאַן אַרקושעווסקי, העריק אָסטראָווסקי, אויגעני אַגיטעק און יוליאַ פּאַסקאָווע.

די רויבער באַנדע פּלעגען אַרבייטען אויף דעם אופן: יוליאַ פּאַסקאָווע פּלעגט זיך דערוויסען וועגען פון די אַרומיגע פויערים עס קלויבט זיך אין שטאָט אריין און מיט וואָס, און מיטטיילען וועגען דעם דער באַנדע. די באַנדע האָט אָפּגעוואַרט דעם פויער און געמאַכט ביי איהם, ווי זיי האָבען עס אין א שפּאַס אָנגערופען א „צאָל רעוויזיע". פון דער דאָ־זיגער רעוויזיע פלעגט דער פויער אַרויס נאַקעט...

די פּראָצעדור האָבען זיי אדורכגעפיהרט א לענגע־רע צייט, ביז מען האָט זיי געכאַפּט.

דער פּראָצעס פון דער רויבער־באַנדע וועט דויערן עטליכע טעג.

פראַנצויזישע פירמע, וואָס האָט גע־צויגען הכנסה פון ליכווע-פּראָצענטער

אין 1924 איז אין פּאַריז ענטשטאַנען א פירמע, וועלכע האָט זיך געשטעלט דעם ציל צו אונטערשטי־צען דעם פראַנצויזישען אימפּאָרט און עקספּאָרט אין די צפון־לענדער. דאָס „אונטערשטיצען" האָט אויסגעזעהען אַזוי, אַז די פירמע האָט ערטיילט קרעדיטען, געגעבען געלד אויף וועקסלען און הי־פּאָטעק - פערזיכערונגען. דעם קרעדיט האָט אָבער די פירמע ערטיילט אויף ליכוויאַרסקע בעדינגונגען, 8 פּראָצענט א חודש. דאָך האָבען זיך געפונען פיר־מעס אין פוילען, וועלכע האָבען געלאָזט זיך „אונ־טערשטיצען" אויף אַזא אופן. פון די קרעדיטען פון דער פּאַריזער פירמע האָבען גענאָסען די מעבעל־פאַבריק וואָיצעכאָוו אין ראַדאָמסק. מאַרקוספּעלד פון טשענסטאָכאָוו, אָבערמילער פון וואַרשע. איינער פון די פירמעס האָט גענאָלט בעקומען אנ׳הלוואה פון 25000 דאָלאַר אויף 3 חדשים. נאָכדעם ווי מען האָט אָפּגערעכענט דעם פּראָצענט פּאָראויס האָט די פירמע בעקומען נאָר 20.000 דאָלאַר. די אויבענ־דערמאָהנטע פירמע האָט אויפגעהערט צו צאָהלען.

די געזעלשאַפט האָט איינגעגעבען אויף זיי אין גע־ריכט. צוליב דעם האָבען זיך אויך די פוילישע פיר־מעס געווענדעט צום פּראָקוראָר און אויפגעוויזען, וואָס פאַר א ליכווע די פראַנצויזישע פירמע האָט געפיהרט און געבעטען צוציהען די פירמע אין די פערזאָנען פון קאַזמיערזש ראָטוואַנד, עדוואַרד פּריק און אַלעקסאַנדער בערסאָן צו פעראַנטוואָרטליכקייט. אַזוי ווי די לעצטע וואוינען שטענדיג אין פּאַריז — אָננעהמען שריט צו ברענגען זיי פון פּאַריז קיין וואַרשע און זיי שטעלען אין בעשולדיגונג.

לאַסט-אויטאָס מיט געהיימע פּאַסאַזשיר פלעצער

דאָס איבערפיהרען פּאַסאַזשירען אין לאַסט - אויטאָס איז שטרענג פערבאָטען. מענשען, וואָס ווי־לען אָבער האָבען ביליגע רייזעס, און די אינהאַבער פון די לאַסט־אויטאָס, וואָס ווילען פערדינען אויך פון פּאַסאַזשיר - איבערפיהרען, געבען זיך אַנ׳עצה און מען קאָנסטרואירט די לאַסט־אויטאָס אַזוי ווי מען פלעגט עס אַמאָל טון מיט טשעמאָדאַנעס צום איבערפיהרען אונלעגאַל ליטעראַטור: א דאָפּעלטער דנאָ, דאָפּעל־ווענט א. ד. גל.

קיין בעקוועם פאָהרען איז עס נישט, עס קאָסט אָבער ביליג.

פאַר אַזעלכע קונציג קאָנסטרואירטע לאַסט־אויטאָס זענען צוגעצויגען געוואָרען צו פעראַנטוואָרט־ליכקייט עטליכע אינהאַבער פון אַזעלכע לאַסטאָווי־טאָס.

דער דערווייליגער רעזולטאט

פון דעם אביסיניש-איטאליענישען קאנפליקט

דער. אביסיניש־איטאליענישער קאנפליקט האט דערווייל געהאט דעם רעזולטאט, אז עס וועט ענדליך קלאר ווערען די לאגע פון דער פעלקער־ליגע אין דעם אינטערנאציאנאלען לעבען פון די אייראפעאישע פעלקער. דער דאזיגער קאנפליקט וועט זיין א פרובירשטיין וועגען דעם צי האט נאך די ליגע אנ׳עקזיסטענץ־בערעכטיגונג אדער עס וועט זיך ענדיגען מיט א פולשטענדיגען דורכפאל און אייראפא וועט צוריקגעהן צו די צייטען פון פאר דער מלחמה ווען עס האבען עקזיסטירט בעזונדערע אפמאכען צווישען די פעלקער.

וועגען די לעצטע געשעהענישען אין זשענעווע שרייבט אוגור אין „ק. פ.״, אז זיי האבען דערפיהרט צו א אויסערגעוועהנליכער אויפלעבונג פון דעם ענגליש־פראנצויזישען בונד. אפיציעל זינגט מען הימנען לכבוד דער פעלקער ליגע, אבער די ליגע איז נאר א אינסטרומענט פון דער געמיינזאמער ענגליש־פראנצויזישער האנדלונג.

און דער גאנצער אביסינישער אינצידענט, הגם היינט נאך איז ער זעהר אונאנגענעהם, וועט אבער מארגען פערגעסען ווערען. אבער די קאנסעקווענצען פון דער געמיינזאמער ענגליש - פראנצויזישער אקציע אין זשענעווע וועלען בלייבען פעסט. זיי וועלען עס בלייבען דערפאר ווייל אין צענטער פון גאנצען אייראפעאישען פראבלעם שטעהט דייטשלאנד.

בעת איטאליען איז גרייט, נישט קוקענדיג אויף אלעם וואס מען רעדט אין זשענעווע, אנצוהויבען יהר מארש אין אפריקא, אבסערווירט דייטשלאנד אויפמערקזאם אלע קאנסעקווענצען וואס פליסען ארויס פון דער נייער דערנעהנטערונג פון פראנצויזישען און ענגלישען שטאנדפונקט. עס אונטערליגט נישט קיין ספק, אז דער רענעסאנס פון דער ענגליש־פראנצויזישער פערשטענדיגונג צווינגט דייטשלאנד צו א פיינליכער פארזיכטיגקייט אין אדורכפיהרען איהרע פראיעקטען פון אנעקסיע סיי אויף דרום געגען עסטרייך, סיי אויף מזרח געגען ליטע. ווייל די דאזיגע בעריהמטע סאנקציעס וועגען וועלכע מען רעדט לעצטענס אזוי פיל, און וואס זייער ענדגילטיגער פארם איז אפהענגיג אויסשליסליך פון דער פעראייניהייטליכער שטעלונג פון לאנדאן און פאריז. — די דאזיגע סאנקציעס קאנען פונקט אזוי גוט אנגעווענדעט ווערען געגען דייטשלאנד ווען זי זאל וועלען שטערען דעם שלום אין אייראפע. דאס וואלט שוין געווען די העכסטע מאס פון איראניע — שרייבט אוגור — ווען די ערשטע אנווענדונג פון די שוין פולשטענדיג רעאלע סאנקציעס וואלטען פארגעקומען צוליב א היטלעריסטישען פוטש אין קלאיפעדא. וואס וואלטען דערצו געזאגט די „פאציפיסטען׳ וועלכע האבען זייט א רייה יאהרען צוגעגעבען מוט דייטשלאנד, און דעם ארויסטריט פון דער פעלקער־ליגע האבען זיי בעטראכט פאר א גאנץ נאטירליכע זאך די זעלבע פאציפיסטען וואס היינט שטורמען זיי אויף איטאליען הגם זי איילט זיך נאך נישט צו פערלאזען די פעלקער־ליגע.

אוגור געהט דאן איבער צו רעדען וועגען דער שטימונג אין דער ענגלישער עפענטליכער מיינונג. ער שרייבט אז מען דארף זיך אין אויסלאנד נישט מאכען די פארשטעלונג אז די איינציגע פעראינטערעסירונג פון דער ענגלישער געזעלשאפט זענען די ידיעות פון זשענעווע אדער אביסיניען. די מאראלישע געזונדהייט פון די ענגלענדער איז זעהר א סאלידע און שליסט אויס יעדע מעגליכע היסטערישע אטאקע. דאס לעבען אין לאנדאן געהט נארמאל און איז אויסגעפולט מיט די פערשידענסטע ענינים, די מענשען אין לאנדאן מאכען נישט דעם איינדרוק ווי זייער גאנצער ווילען זאל זיך קאנצענטרירען אויף דעם אונבויגזאמען בעשלוס פון פערטיידיגען דעם בעדראהטען אינטערנאציאנאלען אפמאך. דאס הייסט אבער נאך נישט, אז אזא ווילען עקזיסטירט נישט. מען האט אבער ביזאיצט נאך נישט בעוויזען איבערצוציינגען די ברייטע מאסען וועגען דער ערנסט פון דער סכנה, וואס בעדראהט ענגלאנד, ווי אויך נישט וועגען דער נויטווענדיגקייט צו מאביליזירען דעם פאלקס ווילען צו שטעלען וועלכען עס איז ווידערשטאנד. און דאס געשעהט דערפאר, ווייל אזא איז טאקע די קאנסעקווענץ פון דער ענגלישער פאליטיק, וואס זאגט, אז די ענגלישע רעגירונג אינטערווענירט אין זשענעווע נאר צוליב פרינציפיעלע טעמים אבער נישט דערפאר, וואס עס קומען אין בעטראכט די בריטישע אינטערעסען.

דאך איז די סכנה, וואס דראהט דעם סועץ־קאנאל אדער מאלטא, אין די אויגען פון ענגלישען פאלק א סך געפעהרליכער ווי דער איטאליענישער מארש אויפן ווייטען אביסיניען. מיר האבען אלזא צו טון מיט א זעהר פאראדאקסאלע ערשיינונג: פון איין זייט די פאליטיק פון מאראלישער אונפאראינטערעסירטקייט, וואס ווערט געפיהרט אין זשענעווע און פערפעסטיגט די פאזיציע פון דער רעגירונג אין שייכות מיט די קומענדיגע וואהלען, אבער גלייכצייטיג גיט אזא פאליטיק אויף א לענגערע צייט נישט גינסטיגע רעזולטאטען, אויב עס האנדעלט זיך וועגען דער פערטיידיגונג פון די פרינציפיעלע בריטישע אינטערעסען אויפן מיטלענדישען ים.

מען איז איבערצייגט, אז דאס גאנצע פאלק ווי איין מענש איז גרייט זיך צו שטעלען אין דער פערטיידיגונג פון דער ענגלישער הערשאפט אויף די ימים, און דאס דערפאר, ווייל פון דער דאזיגער הערשאפט איז אפהענגיג די עקזיסטענץ פון מיליאנען ענגלענדער. עס איז א גרויסער ספק, צי מיר וואלטען געווען עדות פון אזא עהנליכען אויסברוך פון די פאלקס־ענערגיע, ווען עס וואלט זיך געהאנדעלט וועגען אויסקעמפען א טריומף נאר פאר בלויזע מאראלישע פרינציפען.

דעריבער דארף מען אננעהמען, אז די ענגלישע פאליטיק, ווילענדיג אויפהאלטען די עפענטליכע מיינונג פון לאנד אין דער געוויינשטער איינשטעלונג, מוז אויף אנ׳אונפערמיידליכען אופן ארייניפיהרען אין דער דיסקוסיע רעאלע פראבלעמען, וואס זענען דירעקט פערבינדען מיט די פאלקס - אינטערעסען. אויב זי וועט אזוי האנדלען וועט אין ענגלאנד געשאפען ווערען אנ׳אמת׳ער פאלקס - פראנט, וואס וועט גרייט זיין צו פערטיידיגען די ענגלישע בעזיצונגען, וואס זענען צושפרייט אויף אלע פינף קאנטינענטען.

אין דער הויפט-שטאט פון שווארצען קעניגרייך

איינדרוקען פון א ענגלישען זשורנאליסט

דער בעקאנטען זשורנאליסט קאפ. טהאמפסאן פערעפענטליכט א רעפארטאזש פון א רייזע קיין אביסיניען פון וועלכען מיר נעהמען פאלגענדע פרטים וועגען דער איינציגער באהן ליניע, וואס פעראייניגט אביסיניען מיט דער וועלט:

דזשיבוטי איז א ווענדונגס פונקט פון דער איינציגער באהן ליניע, וואס פערבינדעט די ריזיגע אביסינישע שטחים מיט׳ן ים. ד׳ דאזיגע שמאלע באהן־ליניע, איז אויסגעבויט געווארען ביי אונגעוועהנליכע שוועריגקייטען דורך א גרופע פראנצויזישע קאפיטאליסטען, וועלכע זענען צוליב דעם ווידערשטאנד און אונגעהערטע גיריגקייט פון די דעמאלסדיגע הערשער פון אביסיניען פולשטענדיג רואינירט געווארען.

די פראנצויזען, וואס וואוינען אין דזשיבוטי זענען הויפטזעכליך בעאמטע, דער האנדעל געפינט זיך אין די הענד פון סירישע ארמענישע און גריכישע סוחרים, וואס בעטראכטען יעדעס נייע ווייסע פנים פאר א לאנג ערווארטעטען קרבן פאר זייער האנדעלס מאכינאציעס, דער איבערטריבענער ביוראקראטיזם און די שיקאנעס פון דער אדמיניסטראציע צוזאמען מיט דעם מערדערליכען קלימאט מאכט דעם אויפענטהאלט אין דזשיבוטי פאר אונערטרעגליך.

טהאמפסאן האט באלד ביים ארייינפאהרען קיין אביסיניען געהאט א געשפרעך מיט א אנגעזעהענעם פראנצויז, וועלכער האט איהם ערקלערט, אז דאס אננעהמען אביסיניען אין דער פעלקער ליגע איז געווען א פעהלער, סיי ער, סיי א סך אנדערע אייראפעאישע סוחרים מוזען ליקווידירען זייערע געשעפטען, ווייל זיי קענען נישט פיהרען א כסדרדיגען פערביטערטען קאמף מיט דער מענטאליטעט פון די מאסגעבענדע מלוכה׳שע פאקטארען און מיט דער אונגעזעטיגטער גיריגקייט פון די הויכע אביסינישע מלוכה מענער און שלעכטען ווילען פון די בעאמטע.

אין אביסיניען הערשט איצט א ענטוישונג און פערביטערונג געגען פראנקרייך, וואס ערלויבט נישט ארייינצופיהרען קיין געוועהר דורך דער איינציגער באהן־ליניע אין לאנד. די אביסיניער קענען נישט פערגעסען, אז דאס האט זייער קייזער מענעלי צום צייכען פון פריינדשאפט אוועקגעגעבען פראנקרייך דעם פאס לאנד ביים ים נעבען זשיבוטי און צוליב דעם איז אביסיניען איצט אפגעשניטען פון דער וועלט.

מיט זייער מזרחדיגע מענטאליטעט קענען זיי נישט פערשטעהען, אז פראנקרייך האלט זיך נאר אין איהרע פערפליכטונגען לגבי איטאליען און אז זי היט אפ די נייטראליטעט אין דעם קאנפליקט צווישען ביידע מלוכות.

פראנקרייך ווערט צוליב דעם געהאסט אין אדיס אבעבא און צוליב דעם ליידען די פראנצויזישע סוחרים און אונטערנעהמער.

7 א זייגער אינדערפריה איז דער צוג אפגעפאהרען פון דער קליינער סטאציע אין דזשיבוטי אין גאנצען צוג איז געווען נאר איין וואגאן פון ערשטער און צווייטער קלאס. דער צוג פאהרט דורך דעם שטיינערדיגען מדבר דאנקאלי, עס פערשוואונדען די לעצטע פערקריפעלטע פאלמען לענג אויס דער באהן ליניע און די ריזיגע באזאלט פעלזען גלענצען אויף דער זון.

פון דזשיבוטי געהט דער צוג אין דער הויך. דאס גאנצע פאהרען איז א ארויפקלעטערען אויף א הויך. פון איבער 2600 מעטער איבערן ים, וואו עס ליגט די הויפט שטאט פון דער שווארצער מלוכה, א מאנאטאנע און האפנונגסלאזע לאנדשאפט, עס איז זיך שווער פארצושטעלען, אז דא זאלען קענען מארשירען ארמעען, די איינציגע איינוואוינער פון דער דאזיגער געגענד זענען ווילדע רויב־פויגעל, וואס זיצען אויף די טעלעגראפען סלופעס.

נאך א פאר שעה פאהרען ענדערט זיך די לאנדשאפט, קליינע ארימע שטיינערנע כאטעס בעווייזען זיך ביי די שינעס, שמוציגע נעגערישע קינדער שפילען זיך. פלוצלונג בעווייזט זיך א באראק איבער וועלכען עס פלאטערט די גרין־געל־רויטע פאהן פון נעגוס. מען פאהרט ארייין אין דער ערשטער אביסינישער סטאציע דואלע.

אויף אלע אביסינישע סטאציעס ווארטען אביסינישע זעלנער מיט ביקסען אויפן צוג, דאס רוב זענען זיי האלב נאקעט, אנגעטון נאר אין שמוציגע גרויע העמדלעך. זיי האבען אבער א גוטע האלטונג און די ביקסען זענען אין גוטען צושטאנד.

די באהן אין אביסיניען פאהרט נאר ביי טאג. ביינאכט בלייבט דער צוג אויף דער סטאציע און די פאסאזשירען מוזען נעכטיגען אין האטעל.

אויף דער סטאציע דיר דאא האט טהאמפסאן איבערגענעכטיגט אין דעם איינציגען הויז פון א גריך, צומארגענס באלד אינדערפריה איז ער צוריק אויף דער סטאציע, מען פיהלט שוין, אז מען געפינט זיך 1000 מעטער איבער דער אויבערפלאך פון ים, עס בלאזט א קאלטער ווינד און די פאסאזשירען, וואס טראגען נאך זייערע טראפישע קליידער כאפען א ציטער. פון פענסטער פון וואגאן זעהט מען גרויסע סטאדעס קעמלען. טיילמאל קומען צו ביז צו די שינעס סטאדעס אנטילאפעס.

אויף איינע פון די קליינע סטאציעס איז געשעהען א פארפאל, אין וואגאן האט מען ארייינגעטראגען א שווער פערוואונדעטען פיהרער פון א אביסינישען שבט. עס רינגלען איהם ארום זיינע בעוואפענטע חברים. ווי עס האט דערצעהלט דער מאשיניסט פון צוג, וואס רעדט פראנצויזיש, האבען פערזענליכע שונאים געשאסען אויף איהם צוליב עפעס א בעליידיגונג.

אלס מעהר מען דערנעהנטערט זיך צו אדיס אבעבא אלס מעהר בעוואפענטע מענשען טרעפט מען אויף די סטאציעס. אויך די בריקען ווערען שטארק געהיטען, מען פאהרט איצט דורך א לאנד וואס האט א גאנץ אנדערען כאראקטער. די איינוואוינער פון דער דאזיגער געגענד געהערען צום שבט קאלא, להיפוך צו די אביסיניער זענען זיי זעהר שרעקעוודיגע און אנטלויפען פשוט פאר אייראפעער.

דער צוג געפינט זיך שוין 2000 מעטער איבער דער אויבערפלאך פון ים עס הערשט א בייסענדיגע קעלט. אין דער לופט טראגט א נאסער נעבעל. דער טערמאמעטער בעווייזט 8 גראד איבער דעם נול, בעת מיט א טאג פריהער איז געווען אין דזשיבוטי 45 גראד.

ענדליך בעווייזט זיך דאס ליכט פון דער גרויסער ראדיא סטאציע, וואס איז בשעתו אויסגעבויט געווארען דורך א איטאליענישע געזעלשאפט פאר דער אביסינישער רעגירונג. מען דערנעהנטערט זיך צו אדיס אבעבא, וואס ליגט, ווי א גארטען שטאט, אין שאטען פון א עוקאליפטוס־וואלד.

שוין דעם ערשטען אווענד האט זיך געווארפען אין די אויגען, אז כמעט יעדער איינגעבוירענער טראגט א ביקס אויף דער פלייצע פון מיליטערישען טיפ. אבער די אייראפעער האט די אדמיניסטראציע אין דזשיבוטי אוועקגענומען אפילו קליינע טאשען רעוואלווערען, ווייל „די ארייינפיהר געוועהר קיין אביסיניען איז פערבאטען״.

פראפ. מארטין בובער בעקומט א קאטעדער

אויף דער העברעאישער אוניווערזיטעט

נייער דירעקטאר פון דער אוניווערזיטעטס־ביבליאטעק. — בעשלוסען פון דער לוצערנער סעסיע פון אוניווערזיטעטס־דירעקטאריום

לוצערן (יט״א) וועגען די בעשלוסען פון די־ לעצטער סעסיע פון קוראטאריום פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט איז פערעפענטליכט געווארען אנ׳אפיציעלער קאמוניקאט, אין וועלכען עס ווערט צוו. אנד. מיטגעטיילט:

די נײַנטע סעסיע פון קוראטאריום פון דער העברעאישער אוניווערזיטעט האט זיך בעשעפטיגט מיט דער דעמיסיע פון קאנצלער ד״ר י. ל. מאגנעס. דאס קוראטאריום האט בעשלאסען דורכצופיהרען אויף פאלגענדען אופן א רעארגאניזאציע פון דער אוניווערזיטעטס־פערוואלטונג.

עס ווערט אפגעשאפט דער אמט פון אוניווערזיטעטס־קאנצלער ד״ר מאגנעס האט אויסגעדריקט זיין גרייטקייט צו שטעלען זיך אין דינסט פון דער אוניווערזיטעט אלס איהר פרעזידענט. ד״ר חיים ווייצמאן האט אנגענומען די ווידער־וואהל אויפ׳ן אמט פון פארזיצער פון קוראטאריום. זלמן שאקען האט זיך ערקלערט גרייט איבערצונעהמען דעם פארזיצער־אמט פון עקזעקוטיוו־ראט און צו פיהרען די אלגעמיינע פערוואלטונג פון דער אוניווערזיטעט.

די אקאדעמישע אדמיניסטראציע פון דער אוניווערזיטעט, וואס בעשטעהט פון א רעקטאר, וואס ווערט געוועהלט דורכן סענאט און איז דער אקאדעמישער שעף פון דער אוניווערזיטעט, און דעקאנען, וואס ווערען געוועהלט דורך די בעזונדערע פאקולטעטען.

ד״ר ווייצמאן האט איבערגענומען דעם פארזיצער־אמט פון דער נאטור־וויסענשאפטליכער פאקולטעט אויף די נעכסטע צוויי יאהר, אין משך פון וועלכע די דאזיגע פאקולטעט וועט פונאנדערגעבויט ווערען. דער ביז־איצטיגער אוניווערזיטעטס־סעקרעטאר ש. גינצבערג איז נאמינירט געווארען אלס פערוואלטער מיט א מאנדאט אין דער עקזעקוטיווע.

ד״ר ווייצמאן האט, אלס פארזיצער פון דער נאטור־וויסענשאפטליכער פאקולטעט, בעקומען פון קוראטאריום דעם אויפטראג דורכצופיהרען א רייהע וויכטיגע רעפארמען און שאפען איניגע נייע הויפט־פעכער אין פיזיק און כעמיע.

דאס קוראטאריום האט בעקרעפטיגט זיין בעשלוס איינצוארדנען א לאנדווירטשאפטליכע אבטיילונג דורך צוזאמענארבייט צווישען דער אוניווערזיטעט און דער לאנדווירטשאפטליכער עקספערימענטאל־סטאציע. לויט די מאטעריאלען, וואס זענען דעם קוראטאריום פארגעשטעלט געווארען דורך זאכפערשטענדיגע, וועלען די קאסטען פון דער לאנדווירטשאפטליכער אבטיילונג זיין העכערע ווי זיי זענען אורשפרינגליך געשאצט געווארען. אין רעזולטאט פון דער דאזיגער עקספערטען־מיינונג האט דאס קוראטאריום בעאויפטראגט ד״ר ווייצמאן און דעם דירעקטאר פון דער לאנדווירטשאפטליכער עקספערימענטאל־סטאציע אין ניו־דזשערסי, פראפ. ליפמאן, אונטערצונעהמען א גרינדליכע אונטערזוכונג פון די מיטלען און וועגען פאר דער דורכפיהרונג פון פארגעשלאגענעם פלאן.

ווייטער האט דאס קוראטאריום בעשלאסען, תיכף צו שאפען פראפעסורען פאר ביבעל און אגדה. עס ווערען געפיהרט פערהאנדלונגען וועגען דער נאמינאציע פון די אויסגעוועהלטע קאנדידאטען, ווייטער ווערט בעטראכט די פראגע וועגען נאמינירען א דאצענט פאר נייצייטיגער יודישער געשיכטע.

אלס פראפעסאר פון אראבישע און טערקישע פילאזאפיע איז נאמינירט געווארען ד״ר גאטהאלד ווייל, געוו. פראפעסאר פון דער פראנקפורטער אוניווערזיטעט און דירעקטאר פון דער אריענטאלישער אבטיילונג אין דער בערלינער שטאטס־ביבליאטעק. פראפ. ווייל וועט גלייכצייטיג איבערנעהמען דעם דירעקטאר־אמט פון דער נאציאנאלער און אוניווערזיטעטס־ביבליאטעק אין ירושלים.

דאס קוראטאריום האט בעשלאסען אנצוטרויען פראפ. מארטין בובער א קאטעדער אויף דער העברעאישער אוניווערזיטעט. (פראפ. מארטין בובער איז פריהער געווען טעטיג אויף דער אוניווערזיטעט אין פראנקפורט).

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזער לעבען

נייער פאלקסבלאט

וואס עס ערקלערט דער אומגליקליכער פאטער

וועגען ענטדעקטען פערזעהעניש אויף סאלנא 11

די סענסאציאנעלע ענטדעקונג אויף סאלנא 11, וועגען וועלכער מיר האבען נעכטען געשריבען, האט געמאכט אנ׳אונגעהויערען רושם אין דער גאנצער שטאט. די קאליקע איז אפגעפיהרט געווארען אין דער אנשטאלט פאר אונהיילבארע קאליקעס ביים יודישען „דאבראטשינאשטש“, וואו מ׳האט אבער דאס מיידעל נישט אנגענומען. די פאליציי האט דאן עס איבערגעגעבען דעם פאטער און פעראָרדענט, אז די קאליקע זאל אוועקגעגעבען ווערען אונטער א געהעריגער אויפזיכט.

נעכטען האט זיך צו אונז אין רעדאקציע געמאלדען דער פאטער פון דער אומגליקליכער און האט אונז איבערגעגעבען וועגען דעם ענין פאלגענדעס:

דאס קינד איז געבוירען באלד אנ׳אונגארמאלע און אנ׳אונהיילבארע וויסטע קאליקע. ער איז אמאל געווען א פערמעגליכער מענש און האט געטון כל התפעלות, אז ער זאל דעם קינד העלפען, ער איז געווען דערמיט ביי צעהנדליגער דאקטוירים, געפאהרען קיין ווין, קיין בערלין, אבער קיינער האט דעם קינד נישט געקענט העלפען, אלע האבען אנערקענט, אז די קאליקע איז אונהיילבאר. די פרוי אוניקאווסקא איז דעמאלט געשטארבען און ער האט נישט געהאט קיין אנדער עצה ווי אפצוגעבען דאס קינד צו אנ׳ארימער פאמיליע, וועלכער ער האט גוט בעצאהלט.

אוניקאווסקי דערצעהלט ווייטער, אז ס׳זענען בסדר געקומען צו איהם מענשען, וועלכע האבען פאר געלעגט צו פערסמ׳ען די קאליקע פאר א גרויסער בעלוינונג. ער האט אבער בשום אופן נישט געוואלט איינגעהן דערויף און מיט פעראכטונג אפגעווארפען די אלע פראפאזיציעס.

לעצטענס איז די קאליקע געווען ביי א פאמיליע אין גלאוונא. אוניקאווסקי אליין איז געווען אין פראנקרייך און ער האט די גאנצע צייט געצאהלט פאר דער טאכטער. לעצטענס איז ער שטארק פעראָרימט געווארען און איז געווארען אונטערשטעליג אין צאהלען. ווער ער איז געקומען קיין לאדז אין צוזאמענהאנג מיט דער קאטאסטראפע פון הויז אויף סאלנא 11, וואו ער איז א שותף, האט ער געוואוינט אויף פעטריקאווער 59. פערגאנגענעם דאנערשטאג ווען ער איז ארוים פון שטוב, האט ער אויף דער שוועל געפונען זיין טאכטער, די קאליקע (וועלכע רעדט נישט און געהט נישט). ער האט באלד גענומען די קאליקע און האט אנגעהויבען ארומצופאהרען מיט איהר כדי ערגיץ זי ארייננצוגעבען. ער האט נישט געפינען קיין שום שטעל, וואו זי איבערצולאזען, דאן איז איהם איינגעפאלען אנ׳אומגליקליכער געדאנק, אז ער זאל די קאליקע דערווייל אוועקלעגען אין דעם לעדיגען הויז ביז ער וועט געפינען אנ׳ארט, וואו זי ארייננצוגעבען. ער איז דעריבער אוועק צום וועכטער פון הויז אויף סאלנא 11 און איהם איבערגעגעבען דאס מיידעל. דער וועכטער וואוינט אויך אויפ׳ן בוידעם. דערביי האט ער געגעבען יעדען טאג דעם וועכטער געלד צו קויפען עסען פאר דער קאליקע. יעדען טאג 6 א זייגער אינדערפריה איז ער געקומען זיך דערוויסען וואס מען הערט. אוניקאווסקי שווערט זיך, אז ער האט נישט געוואוסט, אז אויפ׳ן בוידעם זענען פארהאן שטשורעס. ער וואלט בשום אופן נישט דערלאזען זיין מיידעל דארט. איצט האט ער אוועקגעגעבען דאס מיידעל צו אנ׳אנשטענדיגער פאמיליע אויף דווארסקא גאס, וואו ער וועט פינקטליך צאהלען דערפאר.

געוו. קאמארניק פערמשפט אויף 3 יאהר תפיסה

פאר צו אייגנען זיך 8 טויזענד זלאטעם מלוכה־געלדער

(א) ווי מיר האבען שוין בשעתו אין אונזער צייטונג מיטגעטיילט, איז דער געוו. קאמארניק פון 11. רעוויר אדאם יאראטשינסקי ארעסטירט געווארען, אונטערן פארוואורף פון פיהרען א טעטיגקייט צום שאדען פון מלוכה־אוצר און פריוואט־פערזאנען.

דעם 31־טען אקטאבער 1934, איז יאראטשינסקי בעפרייט געווארען פון זיין קאמארניק־אמט און זיין פונקציע האט פון איהם געדארפט איבערנעמען דער קאמארניק פשיבארע. דעם ערשטען טאג האט פשיבארע נישט בעוויזען איינגאנצען איבערצונעמען אלע ענינים פון יאראטשינסקי׳ס קאנצעלאריע און ער האט עס איבערגעלאזט אויף צו מארגענס. צומארגענס איז אבער יאראטשינסקי איינגאנצען נישט געקומען אין ביורא אריין און פשיבארע האט דעריבער אליין געשריבען דעם פראטאקאל, אין וועלכען ער האט פעסטגעשטעלט, אז אין דער קאנצעלאריע הערשט א גרויסע אומארדנונג.

וועגען זיינע בעמערקונגען האט פשיבארע צו וויסען געטון דעם נאטשעלניק פון שטאטישען געריכט און עס איז אונטערגענומען געווארען אנ׳אויספארשונג.

ווי די אויספארשונג האט בעוויזען, האט יאראטשינסקי געפיהרט זעהר א פרעהליכען לעבענס־שטייגער; ער האט געהוליעט אין לאקאלען און אין קנייפעס, נישט קומענדיג מאנכעס מאל צו דריי טעג אין קאנצעלאריע אריין. ווייטער האט די אויספארשונג פעסטגעשטעלט, אז יאראטשינסקי האט זיך צוגעאייגנעט 8 טויזענד זלאטעם מלוכה־ און פריוואטע געלדער. אויך איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז די דעפיציטען אין זיין קאסע זענען נאך ענטשטאנען אין תחילת 1934. די דעפיציטען האט יאראטשינסקי בסדר טיילווייז געדעקט פון זיינע פריוואטע הכנסות, דערביי איז אבער געווען אין קאסע א כסדר׳דיגער דעפיציט. יאראטשינסקי — האט ווייטער די אויספארשונג פעסטגעשטעלט — פלעגט אויף די איינגעצאהלטע געלדער, וואס ער האט בעקומען פון אינטערעסאנטען, נישט אויסשטעלען קיין קוויטונגען און האט דאס געלד נישט אויסגעצאהלט צו זיינע פעטענטען, הגם לויט די פארשריפטען, מוזען איינגעצאהלטע געלדער ווערען אויסגעצאהלט, במשך פון 24 שעה. עס איז אויך פעסטגעשטעלט געווארען, אז יאראטשינסקי האט אין שפור׳ן צושטאנד פערלוירען מאנכע אקטען. לסוף, אז יאראטשינסקי האט פערלוירען דעם באדען אונטער די פיס, האט יאראטשינסקי זיך געווענדעט צו זיין סעקרעטאר קראגולסקי מיט דער בקשה, אז ער זאל משפיע זיין אויף זיין פרוי, אז זי זאל ערגיץ נעהמען א הלואה כדי צו דעקען די קאסע־דעפיציטען, אויף וואס זי האט נישט געוואלט מסכים זיין, מאטיווירענדיג איהר אפזאג דערמיט, וואס זי האט נישט קיין צוטרוי צו איהר לייכטזיניגען מאן. פרוי יאראטשינסקא האט זיך נאך מעהר בעווארענט דערמיט, וואס זי האט בעאויפטראגט דעם סעקרעטאר קראגולסקי, אז ער זאל אסיסטירען ביי אלע עקזעקוציעס און צונעהמען דאס איינקאסירטע געלד, כדי עס זאלען אין דער קאסע נישט ווערען נאך גרעסערע „לעכער“.

אויפ׳ן סמך פון די אומזאצען איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז יאראטשינסקי׳ס הכנסות האבען אין 1931 אויסגעמאכט דורכשניטליך 6 טויזענד גילדען חודשלעך, אין 1932 — 5.700 זל. א חודש און זייט די קאמארניקעס זענען עטאטירט געווארען, ד. ה. זייט אפריל 1933 האבען זיינע הכנסות נישט מעהר בעטראפען ווי 2 טויזענד גילדען א חודש. טראָצדעם, וואס די הכנסות זענען געווען גאנץ נישקשה׳דיגע, האבען זיי יאראטשינסקי׳ן, צוליב זיין פרעהליכען לעבענס־שטייגער, נישט געלאנגט.

אין רעזולטאט פון דער אויספארשונג איז יאראטשינסקי צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט און נעכטען איז אין היגען קרייז־געריכט, אונטער דעם פארזיץ פון וויצע־פרעזעס אילינטש פארגעקומען זיין פראצעס.

אנגעקלאגט האט איהם פראקוראר נארייסקי, פערטיידיגער — אדוו. ליליקער, אלס ציוויל־מאהנער מצד דעם מלוכה־אוצר איז ארויסגעטרעטען ריכטער זאנער. די הויך פון די ציוויל־אנקלאגע האט בעטראפען 8 טויזענד זל.

צום פראצעס זענען ארויסגערופען געווארען 93 עדות פון צווישען די גלייטענע.

יאראטשינסקי בעקענט זיך צו דער צואייגענונג פון געוויסע געלדער און פערטיידיגט זיך דערמיט, וואס ער האט נעהאט קאלאסאלע אויסגאבען, בשייכות מיט דער איינארדנונג פון זיין ביורא, ווייטער האט ער געמוזט מאכען „פונדעס“ צו עטליכע געריכטס־בעאמטע, ווי אויך האבען איהם עטליכע זייטיגע פערזאנען „נאביערעט“.

ווייטער — ערקלערט ער — האט ער געהאפט אויסצוגלייכען די קאסע־דעפיציטען דערמיט, וואס ער האט געוואלט פערקויפען א שטיקעל נחלה, וואס ער האט פערמאגט, אבער איידער ער האט בעוויזען זיינע פלענער צו רעאליזירען, האט מען ענטדעקט די מיסברויכען.

אויף דער פראגע פון פארזיצער, פארוואס האט ער אנגענומען געלד פון אינטערעסאנטען און נישט אויסגעשטעלט קיין קוויטונגען, האט ער ערקלערט, אז זיינע אינטערעסאנטען האבען צו איהם געהאט צוטרוי.

צוליב דעם, וואס יאראטשינסקי האט זיך מודה געווען, האט דאס געריכט בעשטעטיגט פון די 93 עדות נאר אויסצוהערען 6. כאראקטעריסטיש איז געווען דאס עדות־זאגען פון א געוויסען גריגער, אנאייגענטימער פון א רעסטאראציע, מיט וועלכען יאראטשינסקי האט אפגעמאכט, אז דאס געלד, וואס ער דארף ביי איהם איינמאהנען, וועט ער ביי איהם „אפטרונקען“.

נאך א בעראטונג האט דאס געריכט צוגעמשפט יאראטשינסקי׳ן צו בעצאהלען די ציוויל־תביעה אין דער הויך פון 8 טויזענד זל. און צו 3 יאהר טורמע.

ווילט איהר
ווינשען א גוטען יאהר
אייערע עלטערן, שוועסטער, ברידער, קרובים, פריינד און בעקאנטע אין לאדז און אנדערע שטעט אין פוילען, ווי אויך אין אויסלאנד: פעראייניגטע שטאטען פון אמעריקע, פאלעסטינע, פראנקרייך, בעלגיען, רוסלאנד, ארגענטינע, קאנאדע און אנד. לענדער, דארפט איהר נישט ווארטען אויף דער לעצטער מינוט און בעשטעלען
א גראטולאציע
אויף ראש־השנה
נאר אין
„נייעס פאלקסבלאט“
די פרייזען זענען היי־יאהר זעהר צוגענגליכע.
אדמיניסטראציע
„נייער פאלקסבלאט“
פיעטריקאווער 21, טעל. 224-71.

אפעלאציע־געריכט בעשטעטיגט דעם אורטייל

געגען די אנפאלער אויף דער באנק פון פרוי טאוב

אין ווארשעווער אפעלאציע־געריכט איז נעכטען בעטראכט געווארען די אפעלאציע פון 4 פערמשפטע דורכ׳ן לאדזער קרייז־געריכט פאר׳ן אנגעבען זיך אלס קאמיסארען און פינאנץ־בעאמטע און מאכען א רעוויזיע אין דער געהיימער באנק פון דער פרוי לאה טאוב אויף פיעטרקאווער 22, בעת דער „רעוויזיע“ האבען די „קאמיסארען“ און „בעאמטע“ צוגענומען א גרעסערע סומע געלד.

דאס לאדזער געריכט האט די בעשולדיגטע גראמבערג, יאטמזשעמסקי און האראוויטש פערמשפט צו 5 און 4 יאהר טורמע, דאס אפעלאציע־געריכט האט דעם אורטייל בעשטעטיגט.

דאנערשטאג
19
כ״א
אלול תרצה

ספטעמבער

זון־אויפגאנג 5.16

זון־אונטערגאנג 5.42

רעגיסטראציע פון יאהרגאנג 1917

מארגען דעם 20. סעפט. דארפען זיך שטעלען די וועלכע זענען געבוירען געווארען אין יאהר 1917, וואוינען אין 4־טען קאמיסאריאט מיט די פאמיליען־נעמען אויף די אותיות

פון Sz ביז Ż

און פון 11 קאמיסאריאט

פון A ביז M

אפטייקען.

היינטיגע נאכט - דיזשורען

היינט ביינאכט דיזשורירען פאלגענדע אפטייקען: א. פאטאש (פלאץ קאשטשעלני 10), א. כארעמזא (פאמארסקא 12), ע. מילער, (פיעטריקאווער 46), מ. עפשטיין (פיעטריקאווער 225), ז. גארטשיצקי (פשעיאזד 59), נ. אנטאניעוויטש (פאביאניצקא 56).

א שרפה איז א וואוין־הויז

אויף פאמארסקא 44 האט זיך אנגעצונדען די סאדזעס אין קוימען און באלד איז ענטשטאנען א שרפה אויפ׳ן בוידעם. עס האבען זיך אנגעכאפט די בעלקעס און דער דאך. די אלארמירטע 1־טע אפטיילונג פון די פייערלעשער האט זיך איינגעגעבען דאס פייער צו ליקווידירען.

צווישען שכנים

(א) צווישען די לאקאטארען פון הויז אויף פאנצערא 2 האט אויסגעבראכען א געשלעג, בעת וועלכען עס זענען שווער פערוואונדעט געווארען: ראמאן און סטאניסלאווא לעשטשיק, קאנסטאנטי קוואסט און יוליא ראמאזשינסקא.

די פאגאטאוויע האט ערטיילט די פערוואונדעטע די ערשטע הילף.

זעלבסטמארד

(א) אויף זגזשעווסקא 24 האט געפרובט בעגעהן זעלבסטמארד די 33־יעהריגע יוזעפא קוישאווסקא, אויסטרינקענדיג א גרעסערע דאזע סם.

די סיבה פון זעלבסטמארד — פאמיליען־אונהיימליכקייטען.

צובראכען דעם שארבען

(א) דער 9 יעהריגער קאזשימיעזש מאטשקאוויאק אויף קאזשימיעזשא 9 איז אראפגעפאלען פון א פלויט אזוי אומגליקליך, אז ביי איהם איז צובראכען געווארען דער שארבען, אין א גוססדיגען צושטאנד האט מען דאס קינד אפגעפיהרט אין אננא־מאריא־שפיטאל.

איבערגעפאהרען און שווער פערוואונדעט א יודיש יונגעל

(א) אויף זגערזשער גאס איז איבערגעפאהרען געווארען דורך א לאסט־וואגען, דער 12־יעהריגער יאנקעל זיסמאן פון באלוטער מארק 9.

דאס יונגעל איז שווער פערוואונדעט געווארען און איז דורך דער פאגאטאוויע אפגעפיהרט געווארען אין אננא־מאריא־שפיטאל.

דער פוהרמאן אפרים לענטשיצקי פון קוטנא איז צוגעצויגען געווארען צו פעראנטווארטליכקייט.

פאליצייאישע אבלאווע איז כאינע

די פאליציי האט נעכטען אדורכגעפיהרט אנ־אבלאווע אין דער געגענד פון כאינא, וואו ס׳האלטען זיך לעצטענס אויף טונקעלע פערשוינען. בעת דער אבלאווע זענען טאקע פערהאלטען געווארען 2 לאנג־געזוכטע גנבים סטאניסלאוו גזשעלאק און קארל שאפארעק.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל־ארצט פאר מענער־שוואכע־בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג.
פאר אונבעמיטעלטע—לעטשניצע־פרייזען

אפשפארונגען אין דער זעלבסטפערוואלטונג

ארגאניזירט צו דעם צוועק א וואיעוואדישע קאמיסיע

לויט א פעראָרדנונג פון מלוכה-פרעזידענט אין דער פראגע פון אויסבעסערן די ווירטשאפט און די פינאנצען פון די זעלבסטפערוואלטונגען זענען גע-שאפען געווארען צענטראלע און וואיעוואודזקי קא-מיסיעס צו זוכען וועגען ווי אזוי צו מאכן אפשפא-רונגען אין די זעלבסטפערוואלטונגען און ווי אזוי זיך צו בעפרייען פון די חובות.

די וואיעוואדישע קאמיסיע אין לאדז איז שוין ארגאניזירט געווארען און האט אנגעהויבען איהר ארבייט אונטער'ן פארזיץ פון ה' זיגמונט רודזינסקי, דער קאמיסאר פון ק. ק. א. אין לאדז.

דאס אינערן-מיניסטעריום איז אין דער קאמיס-יע רעפרעזענטירט דורך ה' יוזעף יעלינעק — לייט-טער פון דער זעלבסטפערוואלטונגס-אפטיילונג ביי דער וואיעוואודזטווע, דאס פינאנץ מיניסטעריום דורך ה' יאן נאווראצקי בוכהאלטער פון לאדזער פינאנץ-אמט, דאס האנדעלס-מיניסטעריום דורך ה' הערבערט זאנדע — וויצע-דירעקטאר פון דער האנ-דעלס קאמער, דער זעלבסטפערוואלטונגס-ראט דורך אינזש. וואיעוואודזקי און אינזש. לעאפאל,, סעקרע-טאר פון דער קאמיסיע איז קאראל טאקארסקי, רעפערענט פון דער וואיעוואודזטווע.

די קאמיסיע האט שוין פונאנדערגעשיקט אנ'-אנקעטע צו אלע זעלבסטפערוואלטונגען, ביז איצט זענען אויסגעארבייט געווארען פלענער ווי אזוי צו בעפרייען פון די חובות די שטאט זגערזש, וועל-כע געפינט זיך אין א שווערע לאגע צוליב די אולען-חובות. ווייטער ווערען אויסגעארבייט פלע-נער פאר לענטשיץ, אזארקאוו, טאמאשאָוו, פאב-יאניץ, סטריקאוו, סלופצי, טורעק, קאניז, ריכוואל, גאלין און זאגוראוו.

זעלבסטמארד פון סעקרעטאר פון עסטרייכישן קאנסול

עהערנעכטען ביינאכט איז אויף נארוטאָוויטשא 47 בעגאנגען זעלבסטמארד, דער סעקרעטאר פון עסטרייכישן קאנסול אין לאדז ריכטער, אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעפיהרט אין שפיטאל.

א התראה.

עס מעהרען זיך כסדר די פאלען, וואס וואל-טען געדארפט זיין א ווארנונג פאר די פערזאנען, וואס זאמלען אפשפארונגען.

לעצטענס האט מען א מיידעל צוגעגנב'עט 6.000 זל. — איהר גאנץ פערמעגען, וואס זי האט זיך אנגעקליבען אויף נדן. גנבים האבען אויסגע-דעקט דאס בעהעלטעניש אין איהר דירה, און איהר מיה און פראצע פון פיל יאהרען איז געגאנגען לאיבוד.

וויפיל מאל שוין זענען פערלוירען געגאנ-גען אפשפארונגען צוליב גנבות. שרפות און סתם אומגליקען! דער יאוש פון געליטענעם איז גרויס. און ווען דער פאליציי געלינגט אפילו צו געפינען דעם גנב, איז שוין אפט אוממעגליך אפצונעהמען דאס לאנג אויסגעשפארטע געלד.

מען דארף זיך דעריבער וואונדערן אויף די-יעניגע, וואס אזוי פיל טאג-טעגליכע פאלען און ערפאהרונגען האבען זיי נאך נישט איבערצייגט, אז מען מוז אויף א געהעריגען אופן בעהאלטען אפשפארונגען, וואס ווערען געקליבען מיט אזוי-פיל מיה.

די איינציגע קלוגע געלד-לאקאטע איז פ. ק. א.

כוליגאנעס ווארפען אריין שטינק-באמבעס אין יודישע געוועלבער

נעכטען אין אווענד, ערב'ן שליסען די געשעפ-טען, האבען עטליכע גרופען כוליגאנעם צו 4—5 פערזאן ארומגעגאנגען אין די יודישע געוועלבער (דער-עיקר פרוכט-געוועלבער) אויף דער ראקיטשי-נער גאס און אריינגעווארפען שטינק-באמבעס, קא-ליע-מאכענדיג דערמיט די סחורה.

די איבערגעשראקענע געוועלבער האבען זיך מיט די כוליגאנעס נישט געקענט אנ'עצה געבען, און איי-דער וואס-ווען זענען זיי אנטלאפען.

צ. א. זענען אזעלכע שטינק-באמבעס אריינגע-ווארפען געווארען אין די פרוכט-געוועלבער פון משה וואלינער (ראקיטשינער 69) און פון רויזע מארקעוויטש (ראקיטשינער 67).

ארעסטירט אנ'ענדעק פאר שטערען די סיום-וואהלען

לויט א פעראָרדנונג פון דער אויספארשונגס-מאכט האט מען נעכטען ארעסטירט איינעם פון די פיהרער פון די לאדזער ענדעקעס זיגמונט ראבא-קאווסקי, וועלכער איז אויך פערמשפט געווארען בשעתו פאר ארויסרופען די אונרוהען אין דער קאטעדרע. דאסמאל איז ראבאקאווסקי ארעסטירט געווארען פאר נישט צולאזען מיט גוואלד וועהלער אפצוגעבען זייערע שטימען בעת די לעצטע סיום-וואהלען, ראבאקאווסקי אליין איז געשטאנען נעבען די וואהל-לאקאלען און אוועקגעשלעפט די וועהלער פון די לאקאלען, ראבאקאווסקין דראהט 5 יאהר טורמע לויט'ן געזעץ וועגען „שוץ פון די וואהלען“.

דאנק-בריף פון גענעראל אלשינא-ווילטשינסקי פאר דער לאדזער בעפעלקערונג

פון לייטער פון דער 10-ער דיוויזיע, ברי-גאדע-גענעראל אלשינא-ווילטשינסקי האבען מיר בעקומען פאלגענדען דאנק-בריף:

— אינ'ם נאמען פון אלע אונטערארדענטע מיר אפטיילונגען פון לאדזער גארניזאן און אין מיין אייגענעם נאמען דריק איך אויס מיין הייס-זעלנערישען דאנק דער גאנצער לאדזער געזעל-שאפט פאר דער ווארימער אויפנאהמע און בע-גריסונג אויף די לאדזער גאסען נאך אונזער צו-ריקקעהר פון די מאנעווערס.

די דאזיגע אויפנאהמע פון די לאדזער ביר-גער האט בעוויזען איהר צוגעבונדקייט צום פוי-לישען זעלנער, א דאנק וועלכען דער טאג פון צוריקקעהר פון די מאנעווערס איז געווארען א יום-טוב פון ברודערשאפט, אחדות און צוטרוי, בינדענדיג די גאנצע ציווילע בעפעלקערונג מיט די פולקען, וועלכע סטאנציאנירען אין לאדז.

דעם דאזיגען יום-טוב וועלען מיר בעהאלטען אין אונזער זעלנערישען זכרון און מיר וועלען אויף איהם ענטפערן פאר דער זיכערקייט פון פוילען און דער שטאדט לאדז.

דער פאלקס-קאמפיין ווערט ווייטער פארטגעזעצט!

גיפטיגע גאזען פון א פאבריק

ווענדונג פון די איינוואוינער פון זאקאנטנא גאס

(א) די איינוואוינער פון זאקאנטנא גאס הא-בען זיך געווענדעט צו דער סאניטארער מאכט ווע-גען בעזייטיגען די פאבריק אויף זאקאנטנא 57.

אין דער דאזיגער פאבריק ווערט אדורכגע-געפיהרט קארבאניזאציע פון שמאטעס, דאס ווערט געטון דורך אויסברענען בוימוואלענע טיילען מיט דער הילף פון זויער-שטאף.

די גאזען בעקומען זיך ארויס דורכ'ן קוימען און פערסמ'ען די לופט אויף עטליכע הונדערט מעטער.

די סאניטארע מאכט האט זיך פעראינטערע-סירט מיט דעם ענין.

באלאנעי-קאנקורס

קומענדיגען זונטאג 2 בייטאג קומט פאר אויפ'ן סטאדיאן פון ל. ק. ס. א קאנקורס פון באלאנען א. ב. „גארדאן בענעט“, איינגעארדענט פון לאדזער „לאפפ“ קאמיטעט.

אין קאנקורס קענען זיך בעטייליגען אלע וועל-כע קויפען באלאנען אין „לאפפ“ צום פרייז פון 50 גראשען און צו איין זל.

פאר די בעטייליגטע אין קאנקורס האט דער ארגאניזיר קאמיטעט פארגעברייט ווערטפולע אויס-צייכנונגען.

גענויערע פרטים וועלען ווערען פערעפענטליכט אין טאג פון קאנקורס.

פערהאלטען 4 פערשוינען

וועלכע האבען זיך געגרייט אדורכצו-פיהרען גנבות

(א) די אויספארשונגס-פאליציי, פיהרענדיג די אבסערוואציע אויף פיעטריקאווער גאס, האט פער-האלטען נעבען נומער 26 אויף דער דערמאהנ-טער גאס, וואו ס'געפינט זיך די קאמערץ-באנק צוויי רוטינירטע גנבים דוד טורעק און טוביע איזראעלעוויטש, וועלכע האבען גראד געוואלט אויסלעדיגען די קעשענע ביי א קליענט פון דער באנק.

ביי דער זעלבער אבסערוואציע זענען אויך פערהאלטען געווארען דער 17-יעהריגער יאנקעל זאלצמאן און גרשון קאפלאנסקי, וועלכע האבען אויך געפרובט אדורכצופיהרען א משא ומתן. אלע פערהאלטענע זענען אפגעפיהרט געווארען אין תפיסה

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל-גאס 11, טעל. 238-02
נעמהט אן אין הויט- און ווענערישע
קראנקהייטען. מענער-שוועכע
פון 8—11 בייטאג און פון 4—9 אווענד

Doktór
Z. Henrykowski
ספעציאל-ארצט פאר ווענערישע
הויט-קראנקהייטען און מענער-שוואכע
9 טראוגוטא 9
טעל. 262-98
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אווענד.
זונטאג פון 9 פריה ביז 12.30 בייטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע-זאל.
פאר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פרייזן

משומדים

ר. איזראעל

סענסאצ. שפאנענדער ראמאן פון היינטיגען יודישען לעבען

121)

— זייט מיר מוחל, הערמאן, אפשר האב איך בעריהרט א נישט-אנגענעהמען ענין, אבער דאס זענען נאטירליכע זאכען, וועלכע קענען זיך טרע-פען און אין איצטיגען פאל זענען זיי זעהר וואהר-שיינליך.

— איך בין דיר שולדיג אנ'ענטפער אויף דער געשטעלטער פראגע, האט הערמאן געזאגט, אנ'אנדער זאך איז אז דיין פראגע האט מיך שטארק בעליידיגט און איך רעכען, אז האנקאן אויך, אבער וועגען דעם וועלען מיר זיך איצט נישט רעכענען. איך וויל דיר נאר זאגען, אז איך קען נישט די פלענער פון האנקאן אויף שפעטער, איך פערזיכער דיר אויך, אז איך מיט האנקאן האבען וועגען דעם בכלל נישט גערעדט, דעריבער זענען דיינע חשדים, יעדענפאלס פריהצייטיג.

— זיי מיר מוחל, הערמאן, איך האב דיך נישט געמיינט צו בעליידיגען, איך האב דאס געזאגט זעהר ערנסט, אפשר נישט אין דעם ריכטיגען טאן, דערפאר דארפסט דו אבער אויף מיר קיין פעראיבעל נישט האבען.

— איך האב שוין פערגעסען וועגען דעם, מאריאן, וואס זאגסט דו מיר אקעגען דעם גט פאר האנקאן.

— איך בין גרייט דערויף, וואס דו וועסט פון מיר פערלאנגען וועל איך טון.

— גוט איך וועל זיך פערשטענדיגען מיט האנ-קאן און וועל דיר זאגען וואס מיר האבען צו טון.

— מיך וועסט זי אבער אין דעם האטעל נישט מעהר טרעפען דאס איז נישט מיין אדרעס.

מאריאן האט איבערגעגעבן הערמאנען זיין אדרעס.

קאפיטעל 31.

סטעפאן פאהרט צוריק.

ס'האט זיך דערנעהנטערט די צייט ווען סטעפאן האט געדארפט צוריקפאהרען קיין פוילען, זיין אורלויב-צייט האט זיך שוין געהאט געענדיגט, אין דער צייט איז ער שטארק בעקאנט געווארען מיט דעם לארד לענדסבורי'ס טאכטער, פאר וועלכער ער האט ענטפלעקט דעם סוד, אז אידא איז נישט קיין טאנץ-לעהרערין און זי אפישירט זיך פאלש, די בעליידיגטע ליידי האט זיך נאך אלץ נישט געקענט בערוהיגען, זי איז אזוי שטארק בעליידיגט געווארען, מ'האט איהר נישט געוואלט געבען קיין טאנץ-לעקציעס און מ'האט די אדעליגע ענגלענ-דערין אזוי אפגענארט.

צוליב דער דאזיגער געשיכטע האט זי זיך אזוי שטארק בעפריינדעט מיט סטעפאנען איבריגענס איז איהר סטעפאן שטארק געפעלען געווארען דער בלאנדער אויסלענדער, מיט דער געבראכע-נער ענגלישער שפראך האט איהר שטארק אימ-פאנירט; און זי האט זיך עטליכע מאל מיט איהם בעשטעלט ראנדעוואוען, סטעפאן האט די דאזיגע בעקאנטשאפט נישט גענומען גאנץ ערנסט ער האט זיך סיי-ווי-סיי געריכט דערויף אז ער וועט באלד מוזען אוועקפאהרען און דאס אלץ וואס ער האט דא איבערגעלעבט וועט באלד פערגעסען ווערען, איהם איז אבער נאך פון זינען נישט ארויס אידא, ער איז געווען בעליידיגט און גע-קרענקט, ער האט נישט געקענט פערשטעהען פארוואס אידא האט איהם אזוי אפגעשטויסען, ער האט שוין געהאט פערגעסען וועגען דעם, אז ער אליין האט איבערגעריסען מיט אידאן און זי בע-ליידיגט אויפ'ן העכסטען אופן, ביי איהם האט זיך אריינגעגנבעט דער געדאנק, אז ער וויל איהר שלעכטס טון, דאס איז געווען א געפעהרליכער נקמה-געפיהל פון וועלכען זי האט זיך נישט געקענט בעפרייען.

ער האט געזוכט א מיטעל ווי אזוי אויסצו-פיהרען דעם נקמה-אקט, דער איינציגער וועג איז געווען אויסצונוצען די ליידי לענדסבורי געגען אידאן, ער האט געוואוסט, אז די ליידי האט גע-וואלדיגע איינפלוסען, בעזונדערס איהר פאטער און נאר אויף דעם אופן האט ער געקענט געבען צו וויסען אידאן, אז ער לעבט נאך און איז איהר נישט מוחל געווען די כלומרשטע בעליידיגונג.

אין דעם אווענד האט ער שפאצירט מיט דער ליידי לענדסבורי איבער די רוישיגע לאנדאנער גאסען.

— ליידי, און וואס הערט זיך מיט אייער טאנץ לעהרערין, האט זי שוין אנגענומען די לעקציע פון אייך, איז איהר שוין אנגעשטאנען דער כבוד דאס צו טון?

— ניין, איך בין מעהר נישט געגאנגען צו איהר, אבער איך האב שוין דורך מיין פאטער אונטערגענומען אנ'אקציע אונשעדליך צו מאכען די דאזיגע פאלשע קינסטלערין.

— האט איהר זיך שוין איבערצייגט, אז דאס אלץ וואס איך האב אייך וועגען דעם דערצעהלט שטימט מיט דער ווירקליכקייט?

— יא מיסטער, אלץ איז אמת, אין דעם בין איך שוין איבערצייגט און מיין פאטער האט זיך אונטערגענומען, אז זי וועט מוזען ארויספאהרען פון לאנדאן.

— איז דאס די גאנצע שטראף, וועלכע ער-ווארט זי.

— מיין פאטער זאגט, אז לויט די עקזיסטירענ-דע געזעצען קען מען זי מיט מעהר נישט בעשטרא-פען. איך רעכען, אז דאס וועט פאר איהר זיין א גאנץ גרויסע שטראף, זי האט דאך דא אונגעהויערע טריומפען און ס'וועט פאר איהר נישט זיין קיין אנגענעהמע זאך.

סטעפאנען איז ביטער געווארען, ער האט זיך נישט געריכט אז זיין נקמה זאל זיין אזא נישטיגע, דאס ארויספאהרען פון לאנדאן וועט סיי פאר סא-באן און סיי פאר אידאן נישט זיין קיין גרויסע שטראף, ווי ער האט אליין בעוויזען צו אבסערווירען האבען זיי סיי-ווי-סיי געוואלט ארויספאהרען פון לאנדאן און האבען אפילו נישט געוואלט פער-לענגערען זייער קאנטראקט אין טעאטער. ער האט געשוויגען, ווייל ער האט פאר דער ליידי נישט געוואלט ארויסווייזען, אז ער איז פעראינטערע-סירט אין דעם ענין.

— געוויס, האט ער געזאגט, וועט דאס זיין פאר איהר א שטארקער קלאפ און וועט איהר ווערט אייער סאטיספאקציע האבען, אייער בעליידיגטער כבוד וועט האבען נקמה גענומען.

— איבריגענס איז דאס בכלל געווען א נאריש-קייט פון מיין זייט, איהר לאכט געוויס פון מיר, מיין פאטער האט מיר אויך געזאגט אז דאס איז א נארישקייט, וואס האב איך זיך דען געהאט וואס צו בעליידיגען? ווי אזוי האט זי דען ביי מיר געזאלט אננעהמען די לעקציע, ווען זי אליין האט נישט קיין אהנונג וואס דאס הייסט טאנצען.

— איך האלט, אז איהר האט נישט געמאכט קיין נארישקייט, וואס איז דאס פארא נארישקייט ווען ס'קומט אהער עפעס א שווינדלערין און נארט אפ גאנץ לאנדאן.

— איבריגענס האט די ליידי איבערגעריסען דאס געשפרעך, איך וויל שוין פערגעסען וועגען דעם וואס איז געווען, איך וויל אייך נאר פרעגען צי ס'איז אמת, אז איהר פאהרט שוין אוועק פון דאנען.

— יא, איך פאהר אוועק, נעבט איהר נישט צופרידען דערפון.

— איך? וואס האב איך צו זיין צופרידען אדער נישט, ס'וואלט נישט געשאדט ווען איהר וואלט נאך אביסעל פערבליבען אין לאנדאן.

— ניין איך קען נישט, מיין אורלויב האט זיך פערענדיגט און איך מוז צוריקפאהרען קיין פוילען.

(פארטזעצונג קומט)

צום קאאפעראטיווען טאג

(אויפרוף)

בירגער!

זייט א לענגערע צייט זענען מיר עדות פון דעם דעם מורא'דיגען קריזיס, פון וועלכען די געשיכטע ווייסט ביז איצט נישט צו דערציילען.

צווישען די ברייטסטע מאסען, סיי אין שטאט, סיי אין דארף הערשט הונגער און נויט. עס איז פעסטגעשטעלט געווארען, אז אין משך פון 1933-טען יאהר זענען 3 און האלבען מיליאן מענשען אויף דער וועלט געשטארבען, צי זיך דאס לעבען גענו-מען מחמת הונגער און צו דערזעלבער צייט, זענען פערניכטעט געווארען איבער א מיליאן וואגאנען לעבענסמיטלען, בפרט תבואה, אויף וועלכע עס זע-נען קיין קויפערס נישט געווען.

מיט די דאזיגע שרעקליכע ציפערן איז גע-שטעמפעלט געווארען דער באנקראט פון דעם איצטי-גען סיסטעם פון דער געזעלשאפטליכער ווירטשאפט.

וואס אלזא וויטער?

מען דארף דעריבער שאפען א נייעם סיסטעם, וועלכער זאל באזירען אויף די אינטערעסען פון די ברייטסטע ארבייטער - מאסען אין שטאט און אין דארף

א סיסטעם, וועלכער וועט נישט ארבייטען פאר די פראפיטען פון יחידים, נאר פאר די אינטערעסען פון כלל.

א סיסטעם, וועמענס לאזונג עס וועט זיין א גע-רעכטע פערטיילונג פון די געזעלשאפטליכע הכנסות.

ווער אלזא זאל דאס מאכען?

מיר רעכענען נישט, אז דאס וועלען מאכען די, וועלכע האבען איצט אין בעזיץ די אינדוסטריע, האנ-דעל, גרויסע ערד-שטחים, בענק און די גאנצע גע-זעלשאפטליכע ווירטשאפט און שעפען פון זיי הכ-נסות.

דער נייער סאציאלער סיסטעם, וועלכער דארף ווירקען אין די אינטערעסען פון די ארבייטער - מא-סען — מוז געבויט ווערען דורך די ארבייטער-מא-סען אליין!

דער דאזיגער סיסטעם, — דאס איז קאאפעראציע.

מיליאנען מענשען אויף דער גאנצער וועלט זע-נען אין קאאפעראטיווע - פערבאנדען בכדי בעסער צו בעפרידיגען זייערע געברויכען, כדי בעסער צו פער-קויפען זייערע פראדוקטען, בכדי צו געפינען הילף פאר זייערע ווירטשאפטען און ארבייטס-ווארשטא-טען.

יאהר-יעהרליך צעוואקסט זיך דער גרויסער קאא-פעראציע-בנין, עס פערגרעסערט זיך דער כח און די מאכט פון דער קאאפעראציע - בעוועגונג און עס פערגרעסערט זיך די קאאפעראציע-ארמעע.

עס איז צייט אויך פאר אונז, אין פוילען זיך ארויסצוזיהרען פון טעמפען ווינקעל, אויף וועלכען מיר שטעהן ביז איצט, אין דעם גרויסען וועלט-קאאפעראציע - מארש צו דעם בעסערן מארגען.

ווער עס וויל אלזא דעם בעסערן מארגען, זאל צוהעלפען צו דער בויאונג פון דער קאאפעראטיווער ארגאניזאציע!

דער קאאפעראציע - בנין קען ענטשטעהן נאר דורך געמיינזאמע פוחות!

אלע דארפען דעריבער אריינטרעטען אין דער גרויסער קאאפעראציע-ארמעע!

מיר געהען פאראויס צום קאמף פאר ברויט און לעבענס-רעכט פאר אלע!

מיר געהן פאראויס צום קאמף פאר סאציאלער גערעכטיגקייט, צום קאמף געגען עקספלאטאציע, געגען נויט און הונגער פון די מאסען!

מיר געהען פאראויס צום קאמף פאר סאציאלער צוקונפט פאר דער מענשהייט און פון אונזער לאנד!

אלע מיט אונז!

זאל לעבען די קאאפעראציע!

זאל לעבען די פוילישע קאאפעראטיווע רע-פובליק.

דער צענטראל - קאמיטעט פון קאא-פעראטיווען טאג איז פוילען.

געלד, אדער סם

פערצווייפעלטער שריט פון אנ'אוואטורניק

פראנטשישעק שופא, 56 יאהר אלט א קאנאלי-זאציע-ארבייטער פון באוואָ-זאזשעיוסקא 39 האט געהאט א פרוי, וועלכע איז געווען 20 יאהר יונגער פון איהם, ער האט געהאט מיט איהר 3 קינדער, שופא איז געווען אנ'יאנטורניק און געמאכט כסדר סקאנדאלען, אזוי ווייט, אז זיין פרוי האט זיך פון איהם ארויסגעצויגען אויף טארגאווא 19. שופא איז כסדר געקומען צו זיין פרוי און פערלאנגט פון איהר געלד, ער איז אבער שטענדיג אוועקגע-גאנגען מיט לעדיגע הענד. נעכטען איז ער ווידער-אמאל געקומען און פערלאנגט געלד, זיין פרוי האט איהם פשוט ארויסגעווארפען, זייענדיג אויף די טרעפען האט שופא אראפגעשלונגען עטליכע סוב-לימאט-פאסטילקעס. ער איז אראפגעפאלען פון די טרעפען, מ'האט באלד ארויסגערופען די פאגא-טאוויע, וועלכע האט שופאן אין א גסיסה צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל.

ליקווידירט דעם סכסוך

אין דער פירמע פרידלענדער

(א) מיט א צייט צוריק האט אפגעברענט די פאבריק פון שיע פרידלענדער ולימאנאווסקא-גאס 111). 60 ארבייטער, וועלכע זענען געווען בא-שעפטיגט אין דער פאבריק, האבען פערלוירען זייער ארבייט. די ארבייטער איז אבער נאך גע-קומען פערלעגענע ארבייטס-לוין. א חוץ דעם האט דער פאבריקאנט נישט באלד געמאלדען נאכדעם ווי די פאבריק האט אפגעברענט, אז דער אפמאך איז נישט גילטיג. די ארבייטער האבען איינגעגע-בען אויף דעם פאבריקאנט אין ארבייטס-געריכט. דארט איז מען געקומען צו א הסכם. די ארביי-טער האבען אראפגעלאזט 60 פראצענט פון זייערע פערלאנגען, מען האט פעסטגעשטעלט אויף וואס פאר אנ'אופן די פירמע וועט אויסצאהלען דאס איבריגע און דער סכסוך איז ליקווידירט געווארען.

Dr. med. H. LUBICZ

פאר הויט. וועגערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43). טעל. 141-32
צוריקגעקעהרט
עמפפאנגס-שעה'ן 8–10, 12–2 און 5–8 אווענד,
זונטאג פון 9–11 בייטאג און יום-טוב פון 9–1.
פאר דאמען — א באזונדערער ווארטע-זאל.

ראטעוועט אייער געזונד

קראנקע אויף רוקענבייגונגען (ברוסט-קראנקהייטען)

ספעציעלע ארטאפעדישע הייל-גומי-באנדאזשען פון מיין מעטאדע העלפען ראדיקאל אונטער גאראנטיע אהן אפעראציעס פון אלע מינים ברוך-קראנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספע-ציעלע אינדיווידועל צוגעפאסטע בויך-באנדאזשען. אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקערס) ארטאפעדישע הייל-גארסעטן אויף ביינער-שווינדזוכט און אלע אנדערע פעהלערן ארטא-פעדישע הייל-אפאראטען אויף פלאטפוס.

פעציעלע איינלאגען לויט גיפס-מאדעלען, אויף זשילאסעס.
- גומי-זאקן לויט מאס. קינסטליכע הענד און פיס

ספעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפעדיע

Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אוים לעמבערג

לאדז, פיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)

(פראנט פארטער), טעל. 177-09 נאהנט פון לאדזער פאבריקס-באהנהויף

בעמערקונג: דאס ערשיינען פון די קראנקע איזאונבעדינגט נויטיג.
צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף.
(אין זגערזש אויף טלאמאצקא № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

טעאטער „ראזמאיטאשטשי"
ציגעל-גאס 27. טעל. 112-25
דיר. דוד צעלמייסטער.

היינט. דאנערשטאג, 9.30 אוונט
צום 36-טען מאל!

לעצטע גאסטשפילן פון טעאטער
אראראט
קינסטל. אנפ. מ. בראדערזאן.

דער באמבאסטישער לאד-פאראד א. נ.

א גדולה אויף דער באבע!..

א מבול פון נעלעכטער אין 2 טיילען, 15 בילדער רעזשי: ש. דזשיגאן און י. שומאכער. מוזיק-לייטונג: ה. רובין.
כדי אויסצומיידען א געדראנג ביי דער קאסע ווערט געבעטען פריהער אויסצוקויפען בילעטען.

פון דער פראווינץ

(פון אונזער קארעספאנדענטען)

אפאטשנע.

א שפאנענדע געשיכטע מיט א גע-וועזענעם רויבער, וועלכער וויל פון אמעריקע קומען צו קבר ישראל אין זיין געבורט-שטאט.

מיט א 25 יאהר צוריק האבען דא געוואוינט 3 ברידער כ. געפיהרט האבען זיי זיך גאר יודישלעך? געטראגען לאנגע מלבושים. געקומען יעדען טאג דאווענען אין שוהל און געטיילט שעהנע נדבות.

קיינער האט נישט געוואוסט מיט וואס זיי בע-שעפטיגען זיך. מ'האט נאר געזעהען אז זיי פאהרען אפט צוזאמען אוועק מיט אנ'איינענעם וואגען און גראד דעמאלט ווען די נאכט פלעגט צושלאגען. עס האט זיך שוין זאגאר אמאל געפונען אין שטעטעל א נייגעריגער בחור וועלכער האט זיך בעמיהט צו דערגיין מיט וואס די נאכט-נסיעות פון די דריי ברי-דערלעך שמעקען. ער איז איינמאל אומבעמערקט נאכגעצויגען און געזעהען ווי אין מיטען וועג טוען זיך אלע דריי איבער אין פויערישע מלבושים, פער-קערעווען גלייך אין א זייטיגען טראקט און ווערען פערשוואונדען אין דער געדיכטעניש פון א וואלד.

די אבסערוואציעס האט דער בחור באלד איבער-געגעבען זיינע בעקאנטע. אין שטעטעל האט מען אנ-געהויבען צו קוקען אויף די דערמאהנטע דריי ברי-דערלעך מיט א געוויסען פערדאכט. געמיינט האט מען, אז זיי זענען קאמים-טערבענער (שנארערס — שווינדלערס) און אז זיי לאזען זיך איבער די ארימע דערפער קלייבען נדרים אויף א „רעמאנט פון א קא-שטשאל", פאר „אפגעברענטע גאספאדאזשעס", פאר „געליטענע פון א טריקעניש", און אויף אזעלכע אנ-דערע „הייליגע צוועקען".

ס'האט אבער אין קורצען פאסירט א מעשה און דער רעטעניש איז ענדליך אויפגעקלערט געווארען:

אין א פערווארפען דארף האבען רויבער געפרובט זיך איינמאל ביינאכט אריינצורייסען צום גלח אין הויז. אפ'סמנדיג די חינט, האבען די גזלנים גערע-כענט, אז זיי וועלען שוין האבען א פרייען וועג צום גלח'ס פערמעגען. דער ענטשטאנענער טומעל האט אבער דעם גלח אויפגעוועקט. ער האט געכאפט אנ' אנגעלאדענעם רעוואלווער און די „געסט" בעגעגענט מיט א האנעל קוילען. צוויי גזלנים האט ער אוועקגע-לייגט און דעם דריטען איז געלונגען צו ענטלויפען.

אין די דערהרגעטע צוויי גזלנים האט מען דער-קענט די ברידער כ. אזוי ארום איז מען דערגאנגען אז זיי האבען זיך פערנומען מיט באנדיטיזם, מילא, וואס פאר א רושם די מעשה האט דעמאלט געמאכט אין שטעטעל און אין דער אומגעגענד. קען מען זיך איצט גארנישט פארשטעלען מיר ווילען נאר בעמער-קען אז דער אנטלאפענער איז פערשוואונדען געווא-רען, ווי א שטיין אין וואסער און קיינער האט נישט געוואוסט וואו זיין געפיין איז אהינגעקומען.

יאהרען זענען פערביי. און די געשיכטע איז שוין פערגעסען געווארען, מיט א יאהר 10 צוריק שווימט דער פארשוין פלוצלינג ארויף אויפ'ן אויפערפלאך זיינע קרובים בעקומען פון איהם בריף. אז ער גע-פינט זיך אין אמעריקע און ער האט זיך דארט גאר שיין ארויפגעארבייט, פון דעמאלט אן שיקט ער זיי רעגולער צו אויף יעדען יום טוב און אין אנדערע נויט-פאלען גרעסערע געלד סומען.

אנימאלט דערהאלט איינער פון זיינע קרובים פון איהם א בריף, אין וועלכען ער שרייבט, אז אזוי ווי ר'איז שוין אלט און שוואך און ר'פיהלט אז ס'דער-נעהנטערט זיך דער מאמענט ווען ר'וועט מוזען גע-זעגענען זיך מיט דער וועלט, וואלט ער גערן געוואלט קומען צו קבר ישראל אין זיין געבורטס שטאט. בעט ער טאקע דעם קרוב אז ער זאל זיך ווענדען צו אנ' אדוואקאט און געוואהר ווערען צי ס'דראהט איהם נאך א שטראף פאר די אמאל בעגאנגענע פערברע-כענס.

וויבאלד דאס פערברעך איז נאך נישט פערעל-טערט און ס'איז איהם אלזא נישט בעשערט אהיים צוקומען א לעבעדיגער וועט ער זיך לאזען ברענגען טויטערהייט אהיים. זאל דער קרוב אין אזא פאל אונ-טערהאנדלען מיט דער ארטיגער קהלה מכוח א קרקע און ער וועט גלייך דעם בעטרעף ארויסשיקען צוזאמען מיט א שיינע נדבה פאר קהלשע צוועקען.

ביר—ג.

מעט די שטוהלען. די לוין-וועבער וועלכע זענען גע-וועזען ביכולת צוצושטעלען פון זייערע פאבריקאנטען ציינגישען האבען בעקומען א בעפרייאונג פון ארעסט ביי די איבעריגע לוין-וועבער זענען די שטוהלען גע-בליבען פערחתמעט.

מ'שמועסט אז די סאנקציע האט א שייכות מיט דער אקציע צו בעקעמפען די אזוי גערופענע אנאני-מע אינדוסטרי.

מ. מארטין.

וולאצלאוועק.

מ'טראגט איבער די טערגער.

די שטאט-פערוואלטונגען ווייזען שוין פון לאנג ארויס א טענדענץ איבערצוטראגען די טערגער פון די פלעצער וועלכע ליגען כמעט אומעטום אין צענטער פון שטאט, אין זייטיגע פערווארפענע פונקטען.

נעטון ווערט דאס כלומרשט מיט דער כוונה וואס מען וויל די צענטראלע און מיטען דער שטאט ליגענ-דע פלעצער פערוואנדלען אין רעפרעזענטאציע - שטחים. אין פיל שטעט און שטעטלעך ווערען טאקע די פערלאזענע מערק-פלעצער בעדעקט מיט סקווע-רען, וואו ס'זענען אוועקגעשטעלט בעקוועמע בענק-לעך פאר די פערבייגעהער זיך אפצורוהען.

פאר דער יודישער בעפעלקערונג איז אבער דאס איבערטראגען די טערגער פון די הויפט גאסען ערגיץ אין א ווינקעל פון שטאט שוין גאר נישט אזא ברכה.

ערשטענס איז מען בכלל ביי די היינטיגע שטי-מונגען און בעציהונגען נישט איבעריג זיכער מיטן פעקעל סחורה און בינטעל ביינער אין אזא אפגע-לעגט ווינקעל.

צווייטענס געפינען זיך איבעראל ארום מארק כמ-עט אלע געשעפטען און עס וואוינען אלע בעלי-מלאכות פון שטעטעל די אלע אונטערנעמונגען זע-נען אנגעוויזען אויפן מארג, מיטן איבערטראגען דעם מארג, וועלען אויך זיי געצוואונגען זיין זיך איבערצו-טראגען.

פון וואנען וועלען אבער ביים איצטיגען פער-שארפטען קריזיס און אלגעמיינע פעראָרימערונג די קליינשטעטעלדיגע קרעמער און בעלי מלאכות זיך פערשאפען די נויטיגע סומען אויף דינגען פרישע לא-קאלען און זיך איבערציהען.

איז טאקע ביטער מיט דער גזירה.

ק—נא.

אזארקאוו.

קאמף מיט דער אנאנימער אינדוסטרי.

די טעג זענען אהערגעקומען אייניגע פונקציאנא-רען פון לענטשיצער פינאנץ-אמט און ארומגעגאנגען איבער אלע לוין וועבערייען און אומעטום פערחת'-

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי	—	—	—	—	83.50
3	פראצענטיגע	בודאוולאנע		—	40.75
4	„	דאלארובקא		—	51.00
7	„	סטאבילזאציע	(אמ.)		63.00
5	„	ווארשאווער	מ.-ב.	1934	56.25
5	„	לאדזער			51.10
ענגלישער פונט		—	—	—	26.25
דאלאר אמיצ. — 5.31		נישט-אפיציעל	—		5.30
גאלד-דאלאר		—	—	—	9.05
גאלד-רובל	—	—	—	—	4.74
דייטשער מארק	—	—	—	—	1.57

אויספלוגען קיין פאלעסטינע
פון — .630 ז. אן
ארגאניזירט
„ארביס" פיעטריקאווער 18, טעל. 249-33
אויך חנוכה-פעסער קיין טשעכא-סלאוואקיי און יוגאסלאוויען
אויך קיין עסטרייך.

Dr. REICHER
פאלודביאווא 28, טעל. 101-93
ספעציאליסט
פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעמט אן פון 8–11 און פון 5–8 אווענד.

הײַנט ערעפֿנונג פֿון דער צוקערניע „REGINA“ נאַרוטאָוויטשאַ 1 אויף ט׳ א׳

בילליגע פּרײַזן! ——— פֿרישע שטיקלעך און יאַרסקע אוועבדרויטען ——— בילליגע פּרײַזן!

קלאַנג-קינאָ

CAPITOL

זאַוואַדזקאַ 16.

הײַנט פּרעזענטירן מיר! וואונדערבאַרער פֿילם פֿון אומשטערבליכער מוזיק פֿון פֿראַנציסקאַ שוּבערט א. נ.

„נישט פֿאַרענדיקטע סימפֿאָניע“

דאָס מעכטיגסטע פֿילם-מײַסטערווערק פֿון דער עסטרײַכישער פּראָדוקציע. —::— אויספֿיהרער: Hans Jaray, Marta Eggert

רעזשי: Willy Forst ——— פּראָדוקציע: Sascha Film Wiedeń

אויסער׳ן פּראָגראַם: אַקטואַליטעטן פֿון P.A.T. פֿון לאַנד און אויסלאַנד.

אָנהייב אין געוו. טעג 4.30 נאָכמיטאָג, שבת און זונטאָג 12 בײַטאָג.

די פֿערוואַלטונג פֿון דער

יודישער קהלה אין לאָדז

איז דערמיט מודיע, אַז אויפֿ׳ן סמך פֿון בעשטעטיגטען קהלה-בודזשעט פֿאַר׳ן יאָהר 1935, ווערען

פֿערדינגן שטעט אין דער אַלטשטעטישער שוהל

וואָלבאָרסקאַ 20

טעגליך פֿון 4–7 אָווענד – חוץ פֿרײַטאָג און שבת – אין דער שוהל גופֿא.

אַלע חזקות ווערען בעטראַכט פֿאַר אונגילטיג און פֿון זונטאָג אָן ווערען אַלע פֿרײַע פּלעצער, אָהן שום אויסנאַהם, פֿערדונגען.

לאָדז, ד. 18. סעפּטעמבער 1935.

א גרויסער אויסוואַהל פֿון

וואונש-קאַרטען

אין דער בעוואוסטער שנעל-דרוקערײַ

בראַמבערג

צעגעלניאַנאַ 8, טעל. 255-09

ווי אויך אַלע אַרט דרוק-אַרבײַטען ווערען אויסגעפֿיהרט צו ביליגע פּרײַזן.

קומט און איבערצײַגט אײַך!

שײַטלעך

פֿון פּאַריזער שרינדען צו בעקומען בײַ

קערש,

סקווערווא 15

וויכטיג פֿאַר דאַמען

נאָר 2 זל. ווערען פֿאַר איבערגע מאַכט די עלטעסטע

הימען!

אויף גאַנץ נײַ ווי אויך נײַע היטען צו

3.50

Modystka

„TOLA“

23 Żawadzka 23

איך דריק דערמיט אויס חרטה צוליב מײַן נישט טאַקטישע האַנדלונג אין אַ מאָמענט פֿון אויפֿרעגונג געגען ה׳ י. גראָס (אײַנהאַבער פֿון הויז פּילסודסקיעגאָ 27) און פֿערזיכער, אַז עהנליכעס וועט מעהר נישט פֿאָרקומען.

אַלס צײַכען פֿון חרטה, שענק איך 10 זל. פֿאַר׳ן יתומים-הויז זגערזשער 40.

מיט אַכטונג

מ. לעדערמאַן

פּילסודסקיעגאָ 27. 10526

Dr.

Wajnberg

ספּעציאַליסט פֿאַר לונגען-, האַרץ- און סקלעראָז-קראַנקהייטען

וואוינט יעצט פּיעטריקאַווער 145, טעל. 126-02.

נעמט אָן פֿון 9–10 פֿריה, 3–5, 8–9 אָוו.

קליינע אַנאָנסען

1 זלאָטי

אַנאָנס ביז 15 ווערטער

פֿרײַע פּאָסטענס

עס ווערען געזוכט פֿון זאָפֿאָרט אַ קוואַליפֿיצירטער נייהער און אַ רעכטע-ווער בײַ ראָטענבערג, קאָמיענאַ 10. ערפֿאַהרען פֿון 1—2 מיטאָג. 10529

אַ קוואַליפֿיצירטער שטריקער, ווי אויך אַ יונגעל קאָן זיך מעלדען זגאַוואַדזקאַ-גאַס 20, וואוינונג 14.

נויטיג אַ שטריקער-געזעלען, ווי אויך אַרויסצוגעבען אויף לוין אויף 10-ער מאַשינען, בײַ לעווי, וואָלבאָרסקאַ 19.

ס׳ווערט געזוכט אַן׳אונטערמאַשינער צו דאַמען-מאַגאַזין בײַ לאַנדאַ, קאָמיענאַ 6

ס׳ווערט געזוכט אַ שפּולער אָדער אַ שפּולערין צו אַ האַנד-רעדעל. ערקונדיגען זיך קאָמיענאַ 2, אין געוועלבעל טראָהן.

אַ פֿעהיגער יונגע פֿון אַנשטענדיגע עלטערן ביז 18 יאָהר ווערט געזוכט פֿון זאָפֿאָרט בײַם מצבה-קריצער יוסף סאָט פּאָמאָרסקאַ 39, אין הויף.

עס ווערען געבריכט שטריקער-אַרבײַטער זגערזשער 74, פֿראָנט, בײַם סוויטער-מאַכער.

אַ קוואַליפֿיצירטער שטריקער, ווי אויך אַ שטריקער מיט אַ מאַשין קען זיך מעלדען זגאַוואַדזקאַ 20, וו. 14.

איך זוך אַ געהילף מיט אַ לערן-יונגעל צו טאַפּעצירער-אַרבײַט. פּאָלודניאָווע 6, בײַ שפּילבערג.

ס׳ווערט געזוכט אַן׳אַרבײַטער אויף שיסער-מולק נומ׳ 3, וו. 19. 28.

פֿערשידענעס

דער מוזיק-דירעקטאָר הענריק יאַבלאָן ערטיילט מוזיק-לעקציעס אויף קלאַוויר, געזאַנג און גאַטען (סאָלוועטש). אינפֿאָרמאַציעס: קאָפּערניקאַ-גאַס 23, טעל. 161-05. 10528

אויערן, נאָז און האַלז קליניק

מיט בעטען פֿון **Dr.**

Z. Rakowski

פּיעטריקאַווער 67, טעל. 127-81

נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צורעק אָפּעראַציע א. ז. ו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישעס פֿון 9–2 און פֿון 4–8 אָוונס.

ד״ר העללער

ספּעצ. פֿאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע

8 טראַוגוטאַ 8, טעל. 179-89

נעמט אָן פֿון 8–11 און פֿון 4–8 אָוונט. זונטאָג פֿון 10–2 מיטאָג.

פֿאַר פֿרויען אַ ספּעציעלער וואַרטע-זאַל. אונבעמיטעלטע — לעמשניצע-פּרײַזן

Dr. L. Suchowczycki

כירורג

האָט זיך איבערגעצויגען אויף

Gdańska 11

טעל. 123-47. (רוג קאָנסטאַנטינער)

נעהמט אָן פֿון 4–6 נאָכמ.

Dr. J. HERSZFINKIEL

ספּעצ. פֿאַר קינדער-קראַנקהייטען

צוריקגעקומען

נעהמט אָן בײַ זיך זשעלאַזנאַ 8a, טעל. 111-87

ווי אויך אין לעטשניצע „פּאָמאָץ“ אַלעקסאַנדראָווסקאַ 1.

Dr. med.

Z. DATYNER

אוראָלאָג

ספּעצ. פֿאַר נירען, בלאָז און אורין-קראַנק.

ZA CHODNIA 59a, tel. 148-95

נעמט אָן פֿון 9–11 און פֿון 6–8 אָוונט

LEKARZ DENTYSTA

St. GELBERG

צוריקגעקעהרט

זאַוואַדזקאַ 14, טעל. 108-33

נעמט אָן פֿון 10–2 און פֿון 4–7 אָוועט

PODRĘCZNA

Zdolna podręczna poszukuje miejsce u krawcowej. Oferty w administracji pod „Zdolna"

Dr. med.

Sadokierski

כירורג פֿון ציינער און יאַסלעס

Piotrkowska 164

Tel. 114-20.

צוריקגעקעהרט

Dr. med. **M. TAUBENHAUS**

ספּעציאַליסט

פֿאַר אַקושעריע און פֿרויען-קראַנקהייטען

פֿערהיטונג געגען שוואַנגעראַפֿשט

זגערזשער 11, טעל. 246-09

נעמט אָן פֿון 4–8 אָוונט.

Dr. med.

KLARA MARGOLIS

פֿיזיקאַלישער היילגאַבינעט

Piotrkowska 112, tel. 165-17

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פֿון 10 ביז 1 און פֿון 3 ביז 7.

DR. MED.

Szymon Grynberg

פּילסודסקיעגאָ 55, טעל. 168-58

(אָרדינירט זומער אין ווישניאָוואַ-גוראַ)

צוריקגעקעהרט

נעמט אָן פֿון 3 ביז 5 נאָכמיטאָג.

צאָהן-אַרצט

LEOPOLD

WINNYKAMIEN

פּלאַץ קאָשטשעלני 4

נעמט אָן פֿון 10–2 און פֿון 4–8 אָוונט

Dr. med.

Haltrecht

ספּעציאַל-אַרצט פֿאַר הויט-, געשלעכטס-קראַנקהייטען און מענער-שוואַכע.

פּיעטריקאַווער 10, טעל. 245-21

נעהמט אָן פֿון 8 פֿריה ביז 2 מיטאָג און פֿון 5 ביז 9 אָוונט. זונטאָג פֿון 10—1 מיטאָג.

אַלע אַרט אַנאַליזען.

פֿאַר אונבעמיטעלטע לעמשניצע-פּרײַזן

Dr. med.

Leon Familier

אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען

6. שערפּיען 37 (בענעדיקטאַ)

נעהמט אָן פֿון 5–7 נאָכמ.

ד״ר

ס. קאַנטאָר

ספּעצ. פֿאַר הויט און ווענערישע קראַנקהייטען (מענער-שוואַכע)

פּיעטריקאַווער 90

טעל. 129-45.

נעמט אָן פֿון 8–2 נ״מ און פֿון 6–9 אָוו.

Dr. med. Niewiażski

ספּעציאַליסט פֿאַר טריפּער, סיפֿיליס און הויט-קראַנקהייטען, בעהאַנדלונג פֿון מענער-שוואַכע

אַנדזשעיאַ 5, טעל. 159-40

פֿראָנט, 1-טער שטאָק.

נעהמט אָן פֿון 8—11 און פֿון 5—9 אָוו. זונטאָג און יום-טוב פֿון 9—1 פֿאַרמיטאָג. בעזונדערער וואַרטע-זאַל פֿאַר פֿרויען.

Dr. med.

G. GERSZTAJN

ספּעציאַליסט פֿאַר אויגען-קראַנקהייטען

צוריקגעקעהרט

Traugutta 12, tel. 175-10

נעמט אָן פֿון 11 ביז 2 און פֿון 5 ביז 8³⁰.

Dr. med.

P. Braun

ספּעציאַליסט פֿאַר הויט- און ווענערישע קראַנקהייטען

וואוינט יעצט: פּיעטריקאַווער 81, טעל. 100-57.

נעמט אָן פֿון 8–1 און פֿון 4–8 אָוונט.

ד״ר מ. ווײַנבערג

מעד.

נערווען-קראַנקהייטען (עלעקטריזאַציע)

זשעראָמסקיעגאָ 25,

טעל. 172-20

צוריקגעקעהרט

נעהמט אָן פֿון 5–8 אָוונד.

DR.

J. Szreiber

כירורג

צוריקגעקעהרט

נאַרוטאָוויטשאַ 9, טעל. 122-95.

נעהמט אָן פֿון 1–2 און פֿון 6–8 אָווענד.

לעזט און פֿערשפּרייט

דעם נײַעם

פֿאָלקסבלאַט

Dr. med

H. RGZANEK

ספּעציאַליסט פֿאַר הויט, ווענערישע און סעקסועלע קראַנק.

Narutowicza 9

tel. 128-98

נעמט אָן פֿון 9–1 פֿאַרמ. און פֿון 5–9

לעכער

הערען אויפֿגענומען

בײַ ג. נאַרדמאַן

שרודמיעסקאַ 8

Podwójna Stopa · Matowe · Luksusowe · Gwarantowane Maco Egipskie · English Fashion · Łodzianka · RENA · STAN · Finest Quality · Zgierz · Łódź · Fabryka Wyr. Wełnianych EMHA Tomaszów · Fabryka Sukna JSK Bielsko

מיר פֿערטיגען אויך

אַבציעמאַרקען

גאָלד-סטעמפּלען

מאַנופֿאַקטור, שטרימפּף, לעדער,

טריקאָטאַזשען און זײַדע בראַנזשע אין פֿאַרבען: גאָלד, בלוי, ווײַס, רויט א. ז. וו.

גאָלד-עטיקעטען · געפֿרעגטע

פֿאַר שאָקאָלאַד, קראַוואַטען און פּערפֿומעריע

גרויסער אויסוואַהל פֿון פֿערטיגע אַבציעמאַרקען פֿאַר שטרימפּף און מאַנופֿאַקטור

WYTWORNIA ODBIJANEK i DRUKARNIA

I. M. STRYKOWSKI

PIOTRKOWSKA 35 ŁÓDŹ

Zakłady Garbarskie · Fabryka Garbarska w Warszawie · Fabryka Wyr. Trykotowych Maco Egipskie

לעדער-עטיקעטען

אַנאָנסען-פּרײַז פֿאַר אַ מילימעטער-שורה: הינטער טעקסט 18 גר., פֿרײַטאָג און ערב-יום-טוב 24 גר. אין טעקסט 40—, 60—; צווישן טעקסט 12—, 18—. [illegible] 100 פּראָצ. טײַערער. מעלדונגען — 10 גר. אַ וואָרט

אַבאָנעמענטס-פּרײַז: [illegible]

[illegible]

Za wydawnictwo „Najer Folksblat", spółdz. z odp. udz. Ch. J. Brzustowski i P. Wajntraub
Redaktor odpowiedzialny: Ch. Kaufman
Czcionkami i druk rotac. „Najer Folksblat", Piotrkowska 21.

זיי דערצעהלען וואס זיי האבען געפיהלט,
אויסגעהענדיג פון דורשט און הונגער אין דער מדבר זאהארא

מיליאנען אמאל פון מענשען, וואס פערבלאנדזשען אין א זאמדיגען מדבר און געהען אויס פון דורשט און הונגער. וואס די דאזיגע מענשען ליידען דורך אין אזא גיהנום — דאס ווייס מען נישט. דאס האט מען קיינמאל ביז איצט נישט געוואוסט. דא, איצט אבער האט זיך געמאכט אזא פאל, וואס גיט אונז א שטיקעל בילד פון דעם דאזיגען גיהנום.

אין דעם דרום׳דיגען טייל פון דעם ריזיגען אפריקאנישען מדבר זאהארא האבען פערבלאנדזשעט צוויי מענשען, ראבערט פעיטאן און פריילין עריק נאיהט, ביידע ענגלענדער, און זענען אומגעקומען. זיי האבען אבער איבערגעלאזען שילדערונגען פון זייערע ליידען אין דער מדבר. יעדער איינער פון זיי האט געפיהרט א טאגע־בוך, פערשריבען וואס ער פיהלט. איצט האט מען געפינען זייערע קערפערס און אויך דאס פערשריבענע.

פרל. עריק נאיהט איז געפאהרען קיין אגאדעס, אין אפריקע, צו בעזוכען דעם קבר פון איהר מאן, וועלכער איז מיט א יאהר צוריק אומגעקומען אין אנ׳עראפלאן־קראך נעבען יענער שטאט. אויפ׳ן וועג צוריק פון אגאדעס נאך ניגעריע, איז זי געפאהרען אין אנ׳אויטאמאביל צוזאמען מיט נאך דריי פאסאזשירען — ראבערט פעיטאן, אנ׳ענגלענדער, אנ׳איינוואוינער פון שווייצאריען און צוויי יונגע פראנצויזישע סוחרים.

דער אויטאמאביל איז ספעציעל געבויט געווארען פאר א רייזע איבער׳ן זאמדיגען מדבר. האט מען נישט ערווארטעט קיין שלעכטס. עס האט זיך אבער געמאכט א זאך, וואס מ׳האט נישט פאראויסגעזעהען. ווען זיי זענען ארויסגעפאהרען פון אגאדעס האט דער געזאלין פונ׳ם אויטאמאביל טענק גענומען ביסלעכווייז אויסרינען. א שטיינדעל האט, קענטיג, אפגעשפרונגען פון אונטער די רעדער און געטראפען דעם טענק. איז געווארען א לעכעלע, און די געזאלין האט גענומען אויסרינען. זיי האבען עס אבער נישט בעמערקט, ביז זיי זענען שוין געווען ווייט אריינגעפאהרען אין די זאמדען פונ׳ם מדבר, און דער אויטאמאביל האט זיך פלוצלונג אפגעשטעלט. אונטערזוכענדיג דעם אויטאמאביל פון אלע זייטען, האבען זיי באלד דערזעהן די צרה.

זיי זענען געבליבען שטעהען אין מיטען פונ׳ם מדבר, וואו קיין קאראוואן־וועגען זענען נישטא. גענוג וואסער און שפייז האבען זיי אויך נישט געהאט, ווייל זיי האבען גערעכענט אנצוקומען אין אווענד אין דער שטאט טאמאוראסעט. איצט אבער, אהן אנ׳אויטאמאביל וואלט גענומען ווער ווייס ווי לאנג צוצוקומען אהין. און אימיצער זאל אונטערקומען האבען זיי אויך נישט געהאט קיין האפענונג. אין א וואך ארום דארף דא דורכפאהרען א פוהר, אבער נישט פריהער.

וואס טוט מען?

האט פעיטאן זיך אונטערגענומען צו געהן צופוס קיין טאמאוראסעט און ברענגען הילף. און מיסעס נאיהט האט נישט אנדערש געוואלט ווי אויך מיטגעהן מיט איהם.

האט מען זיך צוטיילט מיטן ביסעל וואסער און שפייז, וואס זיי האבען געהאט פערבליבען, און פעיטאן מיט נאיהט האבען זיך אוועקגעלאזען איבער׳ן ברענענדען זאמד, אונטער דער שרפה׳דיגער זון.

אפגעהענדיג א שטיקעל וועג, האבען זיי פון ווייטען דערזעהן פאלמען בוימער. הייסט עס, אז נישט ווייט געפינט זיך אנ׳אאזיס (א פרוכטבארער שטיקעל לאנד אין מיטען מדבר, ווי אנ׳אינזעל אין ים). האבען זיי זיך אוועקגעלאזען אין דער ריכטונג פון דעם אאזיס. אבער וואס ווייטער זיי זענען געגאנגען, אלץ ווייטער ווייטער איז געווארען דער אאזיס. אנשטאט צו דערנעהנטערן זיך,

א מאן און א פרוי געהען פערלוירען אין מדבר.-מ׳געפינט זייערע קערפערס און א טאג-בוך, וואו זיי האבען פערשריבען זייערע שוידערליכע ליידען, ביז זיי זענען אראפ פון זינען

צום אאזיס, האט דער אאזיס אלץ ווייטער זיך א וועקגערוקט פון זיי.

האבען זיי פערשטאנען, אז דאס איז נישט קיין ווירקליכער אאזיס, נאר א מיראזש. אין מדבר טרעפען אפט אזוינע זאכען. מען דערזעהט פון ווייטען, אויפ׳ן האריזאנט, א ישוב מיט בוימער, הייזער, א טייך, שאף און רינדער. אבער דאס איז נישט מעהר ווי אנ׳אויגענבלענדעניש — א מיראזש רופט מען עס. ווען די לופט אין דעם מדבר ווערט שטארק אנגעברענט פון דער זון, פארמירען זיך צוויי שיכטען אין דער לופט, א קיהלער און א הייסערער. ארבייט עס ווי א שפיגעל. זאכען פאר א הונדערט מייל ווייט שפיגלען זיך אפ אין דער לופטען. און דעם וואנדערער אין דער מדבר דוכט זיך אפ, אז ער זעהט א ישוב און וועט באלד צוקומען צו איהם. דער ישוב איז אבער אין דער אמת׳ן אמאל הונדערטער מיילען ווייט. און וואס ער זעהט איז נישט מעהר ווי מיראזש, אנ׳אפשפיגלונג פון דארט.

זיי האבען זיך געכאפט, אז דאס איז נישט מעהר ווי א מיראזש, אבער זיי זענען שוין פערקראכען ווייט אן א זייט פון וועג און פערבלאנדזשעט, און פערלוירען געגאנגען אינ׳ם מדבר.

און דאס איז געווען נישט דער איינציגער מיראזש, וואס זיי האבען געזעהען. אין איהר טאגעבוך זאגט נאיהט: „אונזערע ליידען ווערען פערפילפאכט פון די מיראזשען, וואס מאכען ווי חוזק פון אונז".

אויף מארגען, ווען די זון האט ווידער גענומען ברענען, שרייבט זי: „שוואך פון הונגער און פערשרפה׳ט פון דורשט, פיהל איך, ווי איך גיי אראפ פון זינען".

די לעצטע ווערטער אין איהר טאג־בוך זענען: „מיין מארך בראט זיך אין פייער. איך בין שוין נישט ביים זינען. איך טו תפילה צו גאט, ער זאל מיר צושיקען דעם טויט".

און ביי פעיטאן אין טאגעבוך לייענען מיר: „אין איהר וואהנזיניגען צושטאנד האט זי זיך אויסגעריסען די האר פון קאפ מיט די ווארצלען צוזאמען און גענומען מיט א מעסערעל זיך איינשניידען די אדערן אויף די הענד־געלענק".

די לעצטע ווערטער אין זיין טאג־בוך זענען: „זי איז שוין טויט, און איך וועל אויך באלד איהר נאכפאלגען. כ׳פיהל ווי מיין פערשטאנד טרייסעלט זיך, פערלאזט מיך".

געפונען האט מען זיי, ווייל אין טאמאוראסעט האט מען דעם אויטאמאביל מיט די פאסאזשירען ערווארטעט אין אווענד. אז זיי זענען נישט געקומען, האט מען אויף מארגען אוועקגעשיקט מענשען זיי זוכען. אין פיר טעג ארום האט מען געפונען דעם אויטאמאביל מיט די צוויי פראנצויזישע סוחרים. און אביסעל שפעטער די קערפערס פון פעיטאן און פרייל. נאיהט מיט זייערע טאגביכער.

די שווארצע פעסט-הריגות אויף יודען

אין מיטעל אלטער, ארום דער מיטען פון 14־טען יאהרהונדערט, האט א שווארצע מגיפה געבושעוועט אין אייראפא, און מיליאנען מענשען זענען דערפון געשטארבען. די וויסענשאפט צו בעקעמפען אזעלכע מגיפות האט נאך כמעט נישט עקזיסטירט; און דער אבערגלויבען און פעראורטייל פון די מאסען איז געווען שוידערליך און זעהר שטארק פערשפרייט. די קריסטליכע מאסען האבען אנגענומען, אז די שווארצע פעסט איז פערשפרייט געווארען דורך די יודען, וועלכע האבען פערגיפטעט די ברונימער, און אנגעשטעקט די בעפעלקערונג. אט דורך דעם אבערגלויבען האט מען אנגעהויבען מאכען הריגות אויף יודען, צוערשט אין שפאניען.

דער דאמאלסדיגער פויבסט קלעמענט דער 6־טער האט אפילו ארויסגעלאזען א בולע (א פויבסטליכע פעראָרדנונג), דורך וועלכער ער האט ערקלעהרט דעם בלבול אויף יודען פאר דורכאויס פאלש, אבער דאס האט דעם גרויזאמען אבערגלויבערישען בלבול נישט אפגעשטעלט. אויך דאס, וואס יודען האבען געליטען פון דער שווארצער פעסט, ווי די אנדערע, און אויך צווישען זיי זענען פיל געשטארבען פון דער מגיפה, האט נישט געדינט אלס בעוויז, אז יודען האבען נישט קיין האנד אין פערארזאכען דעם אומגליק.

צום גרויסען אומגליק פון די יודען האט מען ארעסטירט איינעם פון זיי מיט דעם נאמען באלא ווינגוס אין שילאן, און דורך פייניגען און מאטערען איהם האט מען ארויסגעצויגען פון איהם א פאנטאסטישע ערקלעהרונג, אז די יודען פון זיד פראנקרייך האבען געמאכט יד אחת צו פערסמ׳ען די קריסטען; זיי האבען דערפאר — אזוי האט ער בעהויפטעט — צוגעגרייט א סם, וואס איז בעשטאנען פון הערצער פון דער׳הרג׳עטע קריסטען, שפינען, פרעש. שלאנג, מענשליך פלייש, און הייליגע קריסטליכע פלעצלעך; אט דעם סם האט מען צוגעשיקט צו פערשידענע יודישע קהילות פון דער וועלט, אז זיי זאלען איהם ארייגשיטען אין די ברונימער. אט די ווילדע פאנטאסטישע באבע מעשה וואס איז געווען דער פראדוקט פון א צופיבערטען מח, דערבראכט צו פערווירונג דורך שרעקליכער פייניגונג, האט זיך פערשפרייט מיט בליציגער שנעליגקייט אין דער וועלט. און דעם 15־טען סעפטעמבער 1348 האבען זיך אנגעהויבען א רייהע שוידערליכע הריגות אויף יודען איבער דער וועלט.

די הריגות אויף יודען האבען זיך געצויגען איבער שפאניען, פראנקרייך, שווייץ, דייטשלאנד, עסטרייך און פוילען. אמשוידערליכסטען זענען זיי געווען אין דייטשלאנד. אין מיינץ אליין זענען דעמאלט אויסגעהרג׳עט געווארען 6000 יודען. אגב, אין שילאן, וואו דער שוידערליכער בלבול האט בעקומען א כלומרשטע בעשטעטיגונג, האט מען אויס׳געהרג׳עט די גאנצע יודישע בעפעלקערונג און מען האט זיי פאר דעם טויט שוידערליך געמאטערט.

די הריגות אויף יודען דורך דער שווארצער פעסט האבען זיך געצויגען צוויי יאהר צייט. עס זענען פערצייכענט די נעמען פון 345 שטעט און שטעטלעך פון פערשידענע לענדער, אין וועלכע אזעלכע הריגות זענען פארגעקומען. די צאהל יודישע קרבנות האט געציילט אין הונדערטער טויזענדער.

אין פריהלינג 1351 האט די שווארצע פעסט זיך שוין געהאט אויסגעשעפט, נאך דעם וואו זי האט אוועקגעלייגט כמעט א העלפט פון דער בעפעלקערונג אין די בעריהרטע לענדער. בעת איהר פערשווינדען ווערען האבען זיך אויך איינגעשטילט די הריגות אויף יודען.

די געשיכטע פון דער שווארצער פעסט און די הריגות אויף יודען איז דער בעסטער בעוויז, אז ווען ס׳איז געווען אנ׳אלגעמיינער אומגליק האבען יודען אמשטארקסטען געהאט צו ליידען, ווייל מען האט אויף זיי ארויפגעווארפען די שולד. אזוי איז אויך אין דער איצטיגער „ציוויליזירטער" וועלט. אוי איז זי ציוויליזירט, בעזונדערס אין דייטשלאנד. (צייט)

היסטאריקוס

האנט פון אנ׳ערמארדעטע מענש געפונען אין בויך פון א פיש
געהיימניספולע געשיכטע מיט א באנדע אפיום-קאנטראבאנדיסטען

אין דער שטאט סידני, אויסטראליע, איז דא נישט לאנג צוריק פארגעקומען א זאנדערבארע געשיכטע, וואס איז פערבונדען מיט א געהיימניספולען מארד פון א באנדע אפיום־קאנטראבאנדיסטען.

א געוויסער דזשעימז סמיטה, א גוט בעקאנטער ספארטסמאן, איז מיט א קורצע צייט צוריק פערשוואונדען געווארען. מ׳האט נישט געהאט קיין אהנונג, וואו ער איז אהינגעקומען. אז ער איז ערמארדעט געווארען, האט זיך קיינעם נישט געגלויבט. אפילו זיין אייגענע פרוי האט עס נישט געוואלט גלויבען.

די טעג האט מען געפונען אנ׳אפגעשניטענע האנט זיינע און געפונען האט מען זי אין א ארט, וואס קיינעם וואלט נישט איינגעפאלען צו זוכען דארט: אין בויך פון א יונגען שארק. פאסירט האט עס אזוי:

ביי דעם פישער־קאפער אלבערט האבסאן האט זיך א ריזיגער פיש אריינגעדרייט אין נעץ און נישט געקענט ארויסדרעהען זיך. אין אזא פאל געוועהנליך, דערשיסט מען דעם פיש. אדער מ׳שטעכט איהם מיט א שפיז. אבער אזוי ווי האבסאנס נעץ איז רואינירט געווארען, קויפען א נייע האט ער קיין געלד נישט געהאט, האט ער בעשלאסען צו זעהען מאכען עטליכע דאלאר פון דעם פיש. ווען מ׳קען איהם דערשלעפען צו דעם דערבייאיגען וואסערבאסיין, און דארט איהם האלטען, וואלטען מענשען געקומען איהם זעהען און געקומען פאר בילעטען.

דער באסיין איז אבער געווען ווייט פון ברעג און דער פיש זעהר א גרויסער, איבער פערצעהן פוס די לענג. האט האבסאן צונויפגערופען מענשען, און מ׳האט זיך גענומען שלעפען דעם פיש. מ׳האט איהם טאקע דערשלעפט, אבער ער האט לאנג נישט געזשיפעט. פלוצלונג האט ער ארויסגעבראכען אלץ, וואס ער האט געהאט אין זיין מאגען, האט זיך איבערגעדרעהט און געבליבען ליגען טויט.

ארויסגעבראכען פון זיך האט דער ריזיגער פיש א סך קליינע פיש, איינער פון די צושויער האט מיט א וויאסלע א שטופ געטון דעם פיש און צו אלעמענס ערשטוינונג, איז ארויסגעפאלען א מענשליכע האנד.

די האנד איז געווען טאטואירט, איינגעקריצט אין דער הויט א צייכען, וועלכען מ׳האט באלד דערקענט, אז פונקט אזא טאטו־צייכען איז געווען אויף דער רעכטער האנד פון דעם פערשוואונדענעם דזשעימז סמיטה.

א דאקטאר האט אונטערזוכט די האנד און האט אויסגעפונען, אז די האנד איז נישט אפגעביסען געווארען פון א פיש, נאר אפגעשניטען מיט א מעסער. הייסט עס, אז סמיטה איז מסתמא ערמארדעט געווארען, איידער זיין האנד איז אריין אין בויך פון דעם פיש.

האט די פאליציי גענומען זוכען, און ס׳איז באלד אויסגעפונען געווארען, אז ער האט געהאט פערבינדונגען מיט א באנדע אפיום־קאנטראבאנדיסטען. ווער דער מערדער איז, ווייסט מען נאך דערווייל נישט. אבער ס׳איז קלאר, אז די אפיום־הענדלער האבען איהם אפגערוימט פון וועג, ווייל ער האט געוואוסט צופיל סודות זייערע. אום אפצווישען אלע שפורען פון זייער פערברעכען האבען זיי דעם קערפער צושניטען אויף שטיקער און אריינגעווארפען איהם אין ים.

ווען מ׳האט דערקענט די טאטואירטע האנד, אז זי געהער צו דעם פערשוואונדענעם סמיטה, האט די פאליציי זיך גענומען שטארק זוכען. עס איז אויסגעפונען געווארען, אז א געוויסער פעטרי ברעידי, א שערער פון שאף־וואל, איז געווען דער לעצטער מאן, מיט וועמען מ׳האט געזעהען סמיטה׳ן און אזוי ווי די פאליציי האט שוין פון פריהער געהאט א פערדאכט, אז ברעידי האט עפעס פערבינדונגען מיט דער באנדע אפיום־הענדלער, האט מען איהם ארעסטירט. אבער קיין דירעקטע בעווייזען האט מען געגען איהם נישט געהאט און ער האט דורכאויס געלייקענט, אז ער ווייס עפעס וועגען סמיטה׳ס ערמארדונג.

באלד זענען צוגעקומען נאך איניגע אויפפאלענדע זאכען וואס האבען דערפיהרט צו נייע ארעסטען.

אונטער די טריט פון דער געשיכטע

(דערצעהלונג) :—: פון **אסיף דימאוו**

מערץ 26־טער.

איך בין היינט געווען אין גיהנום. אויב אויף יענער וועלט איז טאקע פאראן א גיהנום, קען ער נישט זיין שרעקליכער פון דעם, וואס מיר האבען איצט ביי אונז אין דייטשלאנד — און אפשר נישט בלויז אין דייטשלאנד אליין.

דער פלאץ וואס איך האב בעזוכט, איז געווען יא א סאנאטאריע און נישט א סאנאטאריע. ווייל אין א סאנאטאריע קורירט מען דאך און דא ווערט קיינער נישט קורירט. קיינער קומט נישט ארויס פון דאנען, סיידען מטראגט איהם ארויס דורך דער הינטער־טיר און ער ווערט בעגראבען — אזוי שטיל און אזוי סודותפול, ווי מעגליך. אהן קרובים, אהן פריינד, אמאל מיט א גלח און אמאל דאס אויך נישט. דא זענען פאראן ס׳רוב מענער. איך האב אבער געזעהען א פאר פרויען אויך. עס איז נישט קיין פריוואטער אנשטאלט, ער ווערט אויסגעהאלטען פון דער רעגירונג. דאך קומען אמאל פריוואטע מענשען צוהילף און שיקען געלד — אין געהיים פערשטעהט זיך. דא איז אלץ איינגעוויקעלט אין געהיימניש. די וועלט טאר נישט וויסען דערפון.

דער דאזיגער פלאץ, אנ׳אמת׳ער גיהנום, געפינט זיך נישט ווייט פון בערלין, אין א שטילער געגענד, ארומגערינגעלט מיט א גארטען. הויכע ווענד מיט איזערנע שפיצען צומען ארום דעם גארטען. מענשען וויסען, דא איז א שפיטאל. אבער וואס פאר א שפיטאל, פרעגט מען נישט. ווען אימיצער פון דרויסען וויל אריין אהער זיך קורירען, ענטפערט מען איהם: „אלץ איז איבערפולט".

דא געפינען זיך לעבעדיגע מתים, געוועזענע סאלדאטען, אינוואלידען פון דער וועלט - מלחמה. מענשען, וועלכע זענען האלב און דרייפערטעל און ניין־צענטעל טויט. מענשען, וועלכע זענען בעצייכענט אין די מיליטערישע דאקומענטען אלס טויטע, אדער „שפורלאז פערשוואונדען". די זעלבע מיליטערישע ארכיוען וויסען, אז זיי לעבען, זיי מוטשען זיך נאך, אבער זיי וועלען קיינמאל נישט צוריקקומען צו זייער היים, צו זייערע פרויען און קינדער. קריפעלס, קאליקעס, צוהאקט מענשליך פלייש... דאס, וואס איז אמאל געווען א מענשליך קערפער, איז נישט מעהר ווי א מענשליכער אפפאל... העלדען, וועמענס נעמען ס׳ווערען געפייערט פוילען דא און ווארטען יאהרען־לאנג אויף זייער אמת׳ן טויט.

„שוועסטער סוזאנא" — א קראנקען־שוועסטער אין דעם ארט — האט מיר זיי געוויזען. צוזאמען מיט איהר בין איך געגאנגען דורך די לאנגע צימערן — פון איין בעט צו דעם צווייטען, פון איין שמאק אויף דעם צווייטען.

איך האב געזעהען א געוועזענעם סאלדאט, וועלכער איז געלעגען, אדער געזעסען אין זיין בעט, א בעט? עס איז געווען מעהר ענליך צו א וויגעל, אדער צו א קאסטען. א גאנץ בעט וואלט געווען צופיל פאר איהם. ער האט נישט געהאט נישט קיין הענד און נישט קיין פיס. ער איז געווען בלינד און א האלב פנים זיינס איז געווען אפגעשאסען, און ער האט געלעבט... אלענפאלס האט ער געאטעמעט, האט ער געוואוסט, וואו ער איז און וואס עס טוט זיך ארום איהם? דאס ווייס איך נישט. ער האט נישט גערעדט, אבער געהערט האט ער.

לעבען איהם איז געלעגען א מומיע און נישט געאטעמט, אדער געאטעמט אזוי שוואך, אז מען האט עס נישט בעמערקט. די מומיע אבער האט נישט געוואלט פערפוילט ווערען און צופאלען אויף שטיקלעך, א סודות׳פולער, איבערליכער כח האט געהאלטען צוזאמען דעם דינעם לאנגען זאק מיט ביינער. שוין צוויי און א האלב יאהר, האט מיר דערצעהלט שוועסטער סוזאנא, אז די מומיע האט נישט געעפענט די אויגען, אבער זי שטארבט פארט נישט.

א מענש אהן א מויל, אהן א נאז, אהן ציין — אהן דעם אונטערשטען טייל פון פנים... מען שפייזט איהם דורך א רער. עס איז איהם איבערגעבליבען איין אויג. ער שרייט, ער בעט, ער פאדערט מיט דעם איינעם מוראדיגען אויג: פערסמט מיך, דערשיסט מיך! מ׳טוט עס אבער נישט. אזא מענש איז א טייערער אביעקט פאר מעדיצינישע עקספערימענטען...

(ווייטער קומט)

די געזעצן פֿון שאַנד

דאָס „רײַכס־בירגער־געזעץ" און דאָס „געזעץ צום שוץ פֿון דײַטשן בלוט און דײַטשער עהרע"

פֿולע טעקסטען פֿון די נירענבערגער יודען־געזעצן:

בערלין (יט"א) דאָס „רײַכס־בירגער־געזעץ", וואָס איז בעשלאָסען געוואָרען דורכן רײַכסטאָג אין נירענבערג און בעטריפֿט די דײַטשע יודען פֿון זייערע בירגער־רעכט, האָט פֿאָלגענדען וואָרט־לויף:

פּאַראַגראַף איינס.

1. שטאַטס־אָנהעריגער איז דער, וואָס געהערט צום שוץ־פֿערבאַנד פֿון דײַטשען רײַיך און איז איהם בעזונדערס פֿערפֿליכטעט.

2. די שטאַטס־אָנגעהעריגקייט ווערט ערוואָרבען לויט די פֿאָרשריפֿטען פֿון רײַכס־ און שטאַטס־אָנגעהעריגקייטס ־ געזעץ.

פּאַראַגראַף צוויי.

1. רײַכס־בירגער איז בלויז דער שטאַטס־אָנגעהעריגער פֿון דײַטשען אָדער קרובה'שען בלוט, וואָס בעווייזט דורך זיין פֿערהאַלטען, אַז ער איז גענייגט און געאייגנט צו דינען אין טריהייט דעם דײַטשען פֿאָלק און רײַיך,

2. דאָס רײַכס־בירגער־רעכט ווערט ערוואָרבען דורך דער בעוויליגונג פֿון רײַכס־בירגער־בריף.

3. דער רײַכס־בירגער איז דער איינציגער טרעגער פֿון די פֿולע פּאָליטישע רעכט לויט די געזעצן.

פּאַראַגראַף דריי.

דער רײַכס אינערן־מיניסטער לאָזט אַרויס, אין פֿערשטענדיגונג מיטן שטעלפֿערטרעטער פֿון פֿיהרער די רעכטליכע און אַדמיניסטראַטיווע פֿאָרשריפֿטען וואָס זענען נויטיג פֿאַר דער דורכפֿיהרונג און ערגענצונג פֿון דעם געזעץ.

נירענבערג, ד. 15. סעפּטעמבער 1935.

אונטערגעשריבען: דער פֿיהרער און רײַכס־קאַנצלער, דער רײַכס־אינערן ־ מיניסטער.

דאָס „געזעץ צום שוץ פֿון דײַטשען בלוט און דײַטשע עהרע", וואָס איז אָנגענומען געוואָרען דורכ'ן רײַכסטאַג אין נירענבערג, האָט פֿאָלגענדען וואָרט־לויט:

פּאַראַגראַף איינס.

חתונה־שליסונגען צווישען יודען און שטאַטס־אָנגעהעריגע פֿון דײַטשען אָדער קרובה'שען בלוט זענען פֿערבאָטען. חתונות, וואָס ווערען געשלאָסען טראָץ דעם דאָזיגען געזעץ, זענען אונגילטיג, אויך ווען זיי ווערען געשלאָסען אין אויסלאַנד, כּדי אומצוגעהען דאָס געזעץ.

2. די אונגילטיגקייטס ־ קלאַגע קען אַרייַנטראָגען בלויז דער שטאַטס־פּראָקוראָר.

פּאַראַגראַף צוויי.

עס איז פֿערבאָטען דער אויסער חתונה־פֿערקעהר צווישען יודען און שטאַטס־אָנגעהעריגע פֿון דײַטשען אָדער קרובה'שען בלוט.

פּאַראַגראַף דריי.

יודען טאָרען אין דער הויז־ווירטשאַפֿט נישט בעשעפֿטיגען קיין ווייבליכע שטאַטס־אָנגעהעריגע פֿון דײַטשען אָדער קרובה'שען בלוט אונטער 45 יאָהר.

פּאַראַגראַף פֿיר.

1. יודען איז פֿערבאָטען אַרויסצוהענגען די רײַכס־ און נאַציאָנאַל־פֿלאַגע און אויסצושטעלען די רײַכס־פֿאַרבען.

די אויסאיבונג פֿון דער פֿאָרשריפֿט שטעהט אונטער שטאַטליכען שוץ.

פּאַראַגראַף פֿינף.

1. ווער עס איז עובר אויף פּאַר. 1 ווערט בעשטראָפֿט מיט צוכט־הויז.

2. דער מאַן, וואָס איז עובר אויף פּאַר. 2, ווערט בעשטראָפֿט מיט געפֿענגניש אָדער צוכטהויז.

3. ווער עס איז עובר אויף די בעשטימונגען פֿון די פּאַראַגראַפֿען 3 און 4, ווערט בעשטראָפֿט מיט געפֿענגעניש און געלד־שטראָף אָדער מיט איינער פֿון די דאָזיגע שטראָפֿען.

פּאַראַגראַף זעקס.

דער רײַכס־אינערן־מיניסטער לאָזט אַרויס, אין פֿערשטענדיגונג מיטן שטעלפֿערטרעטער פֿון פֿיהרער און דעם רײַכס־יוסטיץ־מיניסטער, די רעכטליכע און אַדמיניסטראַטיווע פֿאָרשריפֿטען, וואָס זענען נויטיג פֿאַר דער דורכפֿיהרונג און ערגענצונג פֿון דעם דאָזיגען געזעץ.

פּאַראַגראַף זיבען.

דאָס געזעץ טרעט אַרײַן אין קראַפֿט אַ טאָג נאָך זיין פּראָקלאַמירונג.

נירענבערג, דעם 15. סעפּטעמבער 1935.

אונטערגעשריבען: דער פֿיהרער און רײַכס־קאַנצלער, דער רײַכס־אינערן ־ מיניסטער, דער רײַכס־ יוסטיץ ־ מיניסטער, דער שטעל־פֿערטרעטער פֿון פֿיהרער.

רעליגיעזע מערקווירדיגקייטן אין אינדיען

די מענשען וואָס בעזוכען אינדיען שטויסען זיך צוזאַמען באַלד אין ערשטען מאָמענט פֿון זייער אָנקומען מיט אַ מערקווירדיגער און אונפֿערשטענדליכער ערשיינונג, אויף די גאַסען שפּאַצירען אַרום רויִגע אָקסען און קיהען. דאָס זענען די אַזוי גערופֿענע הייליגע בהמות. אין די טויזענדער לויפֿן זיי איבער די גאַסען, שטערען די קאָמוניקאַציע, לעגען זיך אויס אויף די שינעס פֿון די טראַמוואַיען רייסען זיך אַרײַן אין די פּריוואַטע גערטנער, בכדי אויפֿצופֿרעסען דאָס גאַנצע גראָז, בלומען, אויף די מערק מאַכען זיי אַ תל פֿון די בודקעס מיט גרינס און קיין שום מענש וועט זיי אין דעם נישט שטערען. יעדע פֿון די דאָזיגע בהמות איז פֿערהייליגט פֿאַר עפּעס אַ גאָט אָדער געטין און אַלס הייליג איז זי דורך די פּריסטער פֿערזעהען מיט עפּעס אַ צייכען פֿון דעם גאָט, זי לעבט אויף דער פֿרייהייט און קיין מענש טאָר איהר דערין נישט שטערען.

די הייליגע בהמות געפֿינען זיך איבעראַל: אין שטאָט טייל פֿון געשעפֿטען און באַנקען, ווייל די בעוועגונג איז אַזאַ שטאַרקע, אַז נאָר מיט שוועריגקייטען קען מען זיך דאָרט בעוועגען און אויף די טראָטואַרען ליגען ברייט צולעגט קיהען, — זיי רייסען זיך אַרײַן גאַנצע סטאַדעס אויף די פֿוטבאָל פֿלעצער בעת די מעטשען בכדי אויפֿצופֿרעסען דאָס גראָז און אויף די מערק זענען זיי די פּלאָג פֿון די גרינס־הענדלער.

די דאָזיגע בהמות זענען אונבעריהרליך, אין זייער הייליגקייט אָהן שום בעל־בית איבער זיך און דעריבער האָבען זיי אויך קיינעם, וואָס זאָל זאָרגען פֿאַר זייער פּאַשע, קיין שום מענש וועט זיי קיין עולה נישט טון, אָבער קיין שום מענש וועט זיי אויך נישט געבען צו פֿרעסן. די פֿערבייגעהענדע הינדוסען רירען אָן דעם הינטען פֿון דער בהמה, בכדי באַלד מיט פֿערעהרונג זיך אָנצורירען דעם שטערען, אָבער קיינער וועט זיי נישט אונטערריקען עפּעס צו פֿרעסען. יונגע און דרייסטע אָקסען אָדער קיה פֿערשאַפֿען זיך צו פֿרעסען דורך דעם וואָס זיי פּלינדערען. אָבער אַ שרעקליכען איינדרוק מאַכען די אַלטע קראַנקע עקזעמפּלאַרען, וואָס זעהען אויס ווי סקעלעטען בעדעקט מיט הויט, זיי ליגען אונטער דער ברענעדיגער זון אויף די טראָטואַרען אָדער שאָסעען. נישט האָבענדיג קיין כח זיך צו ריהרען פֿון אָרט.

אויף די דערפֿער און קליינע שטעטלעך איז דער גורל פֿון די דאָזיגע בהמות נאָך ערגער, ווייל זיי מערען זיך ווי פֿליגען און די אייביגאוינגער זענען אַזוי אָרים, אַז זיי קאָנען זיך אַליין קוים דערנערען, איז די ערד דאָרט פֿולשטענדיג פֿערברענט און אָהן שום גרעזעל, אָבער די בהמה איז הייליג און ביז מיט אַ קורצער צייט צוריק האָט נאָך אין קאַשמיר און אין אינדישע מלוכות עקזיסטירט

אַ שווערע שטראָף פֿאַר דערהרגענען אָדער פֿערוואונדען אַ בהמה. דער שולדיגער איז געפֿרעגעלט געוואָרען אין אייל און זיין קערפּער איז אַרויסגעפֿיהרט געוואָרען אויף אַ עפֿענטליכען פּלאַץ אָדער אויף אַ בריק, וואו ער איז צופֿרעסען געוואָרען פֿון רויב פֿויגעל. אונטער דער ענגלישער השפּעה איז די דאָזיגע שטראָף געמילדערט געוואָרען צו לעבענסלענגליכע תּפֿיסה און שפּעטער צו 5 ביז 7 יאָהר תּפֿיסה.

אין געגענזאַץ צו דער פֿערעהרונג מיט וועלכער די הינדוסען בעציהען זיך צו בהמות, איז די גלייכגילטיגקייט מיט וועלכע זיי בעציהען זיך צו די ליידען פֿון די בהמות. אין די ווינטער חדשים פֿאַלען די בהמות אין די הונדערטער אויף די דאָרפֿישע וועגען. אָפֿטמאָל זעהט מען זיי אויף אַ נאָך לעבעדיגע אָדער קראַנקער בהמה, וואַרפֿען זיך רויב פֿייגעל, אָדער הונד און צורייסען זי נאָך לעבעדיגערהייט, דאָס קען זיך אַפֿילו אָפּשפּילען פֿאַר דער טיר פֿון אַ פֿרומען בראַמינער, אָבער ער וועט מיט קיין פֿינגער נישט ריהרען בכדי זיי צו ראַטעווען, אַ קראַנקע בהמה דערהרגענען, בעפֿרייען זי פֿון איהרע ליידען, איז דער גרעסטער חטא וואָס מען קען נאָר בעגעהען. אָבער קוקען ווי הונד צורייסען פֿאַר דער טיר אַ לעבעדיגע קיה, איז נישט קיין חטא און נישט שטראָפֿבאַר.

„דו וועסט נישט דערהרגענען" איז דער הייליגסטער געבאָט פֿון אַ הינדוס. דאָס דערגעהט צו אַזאַ אַבסורד, אַז קיין שום הינדוס וועט נישט דערהרגענען קיין שטשור, וואָס עפּרשפּרייט דושומע אָדער אַנדערע שווערע עפּידעמיעס, ווען אין הייִדעבאַראַד, אין דער געגענד, וואָס איז אַממייסטען בעקאַנט פֿון די פֿערשידענע מגפֿות האָט די מוזולמאַנישע רעגירונג בעשטימט אַ בעלוינונג פֿון 3 אַנאַסען פֿאַר יעדען געכאַפּטען שטשור און די אָרימע בעפֿעלקערונג האָט מאַסענהאַפֿט געכאַפּט די דאָזיגע שעדיגער האָט דאָס שטאַרק אויפֿגערעגט די פֿרומע בראַמאינער. זיי האָבען דעריבער בעשטימט צו 4 אַנאַסען פֿאַר יעדען שטשור און האָבען די זיי צוגעשטעלטע שטשורעס צוריק אַרויסגעלאָזט אויף דער פֿריי.

ווען די רעגירונג האָט זיך דעריוואוסט וועגען דער דאָזיגער אַקציע פֿון די הינדוסען האָט זי נישט קוקענדיג אויף דעם קאַמף צווישען די הינדוסען און מוסולמאַנער צוליב די שטשורעס אַרויסגעגעבען אַ געזעץ, וואָס לייגט אַרויף אַ גרויסע שטראָף אויף די וואָס וועלען אין דער צייט פֿון עפּידעמיעס אַרויסלאָזען אַ שטשור. אַ דאַנק דעם דאָזיגען געזעץ און דער ריקזיכטסלאָזער אויספֿיהרונג איז בעדייטענד געפֿאַלען די שטערבליכקייט.

דיזעלבע רעליגיעזע פֿאָרשריפֿטען, וואָס פֿערווערן הרגענען חיות ערלויבען אָבער עסען פֿלייש פֿון קאַזעס, פֿיש און עופֿות. עס איז אָבער אינטערעסאַנט, אַז אַליין דערהרגענען זיי נישט די דאָזיגע חיות נאָר זיי שיקען צו מוסולמענער, דערביי שפּאָרען זיי נישט קיין בעליידיגונגען פֿאַר די מוסולמענער. די אונפֿערשעהמטע מערדער — זאָגען די הינדוסען — וועלען אויף יענער וועלט האָבען די גרעסטע שטראָף. נאַכ'ן טויט וועלען זיי מגולגל ווערען אין שלאַנגען.

מען טאָר נישט דערהרגענען — זאָגט דער הינדוס, אָבער בכדי זיך צו מאַכען קליידער און שיך דאַרף מען האָבען לעדער, ציהען זיי זי אַראָפּ פֿון לעבעדיגע קאָזעס, צוקוקענדיג זיך רוהיג צו די קוועלען פֿון די אומגליקליכע חיות דאָס איז ערלויבט פֿאַר די ענגלענדער, וואָס הערשען אין אינדיען שטעלען די דאָזיגע פֿראַגען מיט זיך פֿאַר אַן אומגעהייער שווער פּראָבלעם, וואָס קאָמפּליצירען דאָס אינערליכע לעבען פֿון די הינדוסען נישט איינמאָל איז צוליב אַ דערהרגעטע אָדער געשטויסענע קיה געקומען אין אינדיען צו בלוטיגע גאַסען קאַמפֿען, וואָס האָבען געדויערט חדשים און געהאַלטען דעם גאַנצען גאַרניזאָן אויף די פֿיס.

אַנטי־רעליגיעזע קאַמפּאַניע אין ראַטען־פֿערבאַנד

מאָסקווע (יט"א) דעם מאָסקווער „עמעס" טעלעגראַפֿירט מען, אַז אין קאַלינינדאָרפֿער יודישען ראַיאָן גרייט מען זיך אַבסאָלוט נישט צו דער פֿאַר־ימים־נוראים'דיגער אַנטי־רעליגיעזער קאַמפּאַניע. די פּאַרטיי'אישע און קולטורעלע אָרגאַניזאַציעס האָבען נאָך נישט אָנגעהויבען קיין שום אויפֿקלערערישע אָדער אַנטי־רעליגיעזע אַרבייט. „די קלערִיקאַלען הויבען אויף די קעפּ. אין אייניגע קאָלכאָזען פֿיהרען די אַגענטען פֿון קלאַסען־שונא קאָנטרעוואָ־לוציאָנערע קלעריקאַלע פּראָפּאַגאַנדע.

פֿאָרלויפֿיג איז אויך נישט צו בעמערקען קיין בעזונדערע אַנטי ־ רעליגיעזע טעטיגקייט אין די שטעט. עס שווייגט פֿאָרלויפֿיג אויך די יודיש־סאָוויעטישע פּרעסע. אויסער איין אַרטיקעל אין „עמעס" מיט צוויי וואָכען צוריק, זענען פֿאָרלויפֿיג קיין אַנדערע אַנטי־רעליגיעזע מאַטעריאַלען אין די יודישע צייטונגען נישט געדרוקט געוואָרען.

אַביסעלע קיביץ

(הומאָר פֿון טאָג)

אַ כעלמער, זייענדיג אין לאָדז, איז אין אַוועקט אַוועק נעכטיגען אין אַ האָטעל. אַלע צימערען זענען אַבער געווען פֿערנומען, האָט איהם דאָס משרת געגעבען אַ לייִדיג בעט אין איין צימער מיט אַ גענעראַל.

דער כעלמער האָט אָפּגעמאַכט מיטן משרת ער זאָל איהם אויפֿוועקען פּינקטליך 4 פֿאַרטאָג, כּדי נישט צו פֿערשפּעטיגען דעם צוג.

פֿאַרטאָג, ווען ער האָט דערהערט דעם קלאַפּ אין טיר, איז ער אויף גיך, אין דער פֿינסטער, אַריינגעקראָכען אין גענעראַלס בגדים.

אויפ'ן וואָקזאַל האָט מען איהם געגעבען פֿריי אַ בילעט אויפֿן ערשטען קלאַס.

שטעהענדיג אין ערשטען קלאַס פֿאַר די לאַנגע שפּיגלען, דערזעהט ער זיך מיט אַמאָל אין גענעראַלסקע בגדים!

— אַז די נבֿלה זאָל איהם דאַרטען אַ געהם־טון, דעם משרת, — רופֿט ער זיך אָן, — איך האָב איהם געבעטען אויפֿצוּוועקען מיך, האָט ער גאָר אויפֿגעוועקט דעם גענעראַל!

* * *

וויסענשאַפֿטליכע פֿראַגען און ענטפֿערס

פֿראַגע: פֿאַרוואָס איז ים־וואַסער געזאַלצען?

ענטפֿער: ווייל דאָרטען זענען פֿערהאַן אַ סך הערינג.

פֿראַגע: פֿאַרוואָס זענען זומער די טעג לאַנג און ווינטער קורץ?

ענטפֿער: ווייל אין היץ ווערט אַלץ צעצויגען און אין קעלט איינגעשרומפּען.

פֿראַגע: ווען שלאָפֿט אַ מענש לענגער, זומער צי ווינטער?

ענטפֿער: זומער, ווייל ווען עס איז וואַרעם ציהט ער זיך אויס, שלאָפֿט ער לענגער.

פֿראַגע: פֿאַרוואָס שטעהט אַ חזן ביים עמוד און אַ דראָנג ביים וועג?

ענטפֿער: עס איז וויסענשאַפֿטליך נישט אמת. די סטאַטיסטיק בעווייזט, אַז אַ סך דרענגער שטעהען ביים עמוד און אַ סך חזנים שטעהען ביים וועג, וואַרטענדיג אויף אַ זלאָט.

* * *

אין פּתח תּקוה האָט מען בעשלאָסען צו רופֿען אַ גאַס מיט דעם נאָמען „רחוב חיים ווייצמאַן". האָבען די רעוויזיאָניסטען זעהר ענערגיש פּראָטעסטירט נעגען דעם דאָזיגען בעשלוס. נאָך לאַנגע דעבאַטען האָבען זיי זיך ענדליך געאייניגט מיט די פּועלי־ציון צו שיקען ווייצמאַנען די פֿאָלגענדע קאָמפּראָמיסליכע טעלעגראַמע:

„אונזער גרויסע פֿערעהרונג און אָנערקענונג פֿאַר אייערע פֿערדינסטען פֿאַר דעם יודישען ארץ־ישראל. מיר האָבען בעשלאָסען צו רופֿען איינע פֿון די פּתח־תּקוה'ער גאַסען מיט אייער נאָמען און אַזוי אַרום צו ברענגען צום אויסדרוק אונזער טיפֿע דאַנקבאַרקייט פֿאַר אייערע גרויסע בעמיהונגען. מיר האָפֿען אָבער, אַז איהר וועט אָפּשטעלען אייער פֿערבּרעכערישע טעטיגקייט, וועלכע מיר בעטראַכטען אַלס פֿערראַט געגען דעם יודישען א"י".

* * *

יצחק: — אין ראש פּינה האָט איין אַראַבער דערשטאָכען דעם צוויי'טען צום טויט, איז גלייך געקומען די ענגלישע פּאָליציי און געכאַפּט...

יעקב: — דעם מערדער?

יצחק: — ניין, דעם טויטען. דער מערדער איז פֿערשוואונדען.

אַרישע באַבע פֿאַר'ן ווינער האַנדעלס־געריכט

פּראָצעס פֿון אַ יודישען ביהנע־קינסטלער געגען אַן עסטרייכישער פֿילם־געזעלשאַפֿט

ווין (יט"א) דאָס ווינער האַנדעלס־געריכט פֿערנעמט זיך איצט מיט אַן אינטערעסאַנטען פּראָצעס פֿון דער פֿילם־אינדוסטריע, אין וועלכען עס שפּילט אַ גרויסע ראָל די אַרישע באָבע פֿון אַ ביהנע־קינסטלער. אַלס אָנקלאָגער טרעט אויף דער בעקאַנטער שוישפּילער ערנסט דוויטש.

די „פּאַנטאַפֿילם"־געזעלשאַפֿט האָט, ווי עס שטעלט זיך אַרויס פֿון דער אָנקלאַגע, געהאַט בדעה צו דרעהען אַ פֿילם „די ווייסע פֿרוי פֿון מאַהאַראַדזשא". פֿאַר דער הויפּט־ראָל איז אַנגאַזשירט געוואָרען ערנסט דוויטש, וועלכען ס'איז צוגעזאָגט געוואָרען אַ האָנאָראַר פֿון 4000 שילינג. נאָכ'ן אָפּשליסען דעם קאָנטראַקט האָט די פֿילם־געזעלשאַפֿט מיטגעטיילט דעם קינסטלער, אַז זי פֿערציכטעט אויף זיין מיטאַרבייט, ווייל זי האָט בדעה צו דרעהען דעם פֿילם מיט אַרישע שוישפּילער, וועלכע ווערען צוגעלאָזען אין דײַטשלאַנד. ערנסט דוויטש פֿאָדערט פֿון דער געזעלשאַפֿט אויסצוצאָהלען איהם דעם האָנאָראַר, היות ער האָט זיך שוין צו קיין שום אַנדערע ביהנע־אַרבייט נישט געקענט אַנגאַזשירען. די אָנגעקלאָגטע געזעלשאַפֿט טענה'ט, אַז עס איז איהר אין איצטיגען מאָמענט אונמעגליך צו דרעהען אַ דײַטש־שפּראַכיגען פֿילם מיט נישט־אַרישע שוישפּילער.

דאָס געריכט האָט בעשלאָסען אויסצוהערען אַלס עקספּערט דעם דירעקטאָר פֿון ווינער „דײַטשען פֿאָלקס־טעאַטער", כּדי פֿעסטצושטעלען, צי האָט ערנסט דייטש ווירקליך נישט געהאַט קיין מעגליכקייט צו געפֿינען אַן אַנגאַזשאַמענט אויף דער צייט, אויף וועלכער ער האָט זיך געשטעלט אין רשות פֿון דער אָנגעקלאָגטער פֿילם־געזעלשאַפֿט.

ווײַדאַ־וואָיעוואָד פּרעדיגט ווידער דעם „נומערוס וואַלאַכיקוס"

בוקאַרעשט (יט"א) דער געוו. פּרעמיער אַלעקסאַנדער ווײַדאַ־וואָיעוואָד האָט אויפֿגענומען פֿרישע בעמיהונגען אויפֿצולעבען די צוזאַמענגעבראָכענע בעוועגונג פֿאַר דער איינפֿיהרונג פֿון „נומערוס וואַלאַכיקוס", לויט וועלכען עס דאַרף אָפּגעהיט ווערען דער פּרינציפּ פֿון ראַסען ־ פּראָפּאָרציאָנאַליטעט אין אַלע אַרבייטס־געביטען אין רומעניען. אין קלויזש (קלויזענבערג) איז פֿאָרגעקומען אַ פֿערזאַמלונג פֿון ווײַדאַ'ס אָנהענגער, אויף וועלכער עס איז בעהאַנדעלט געוואָרען די פֿראַגע וועגען בעניין די צייטשריפֿט „פֿראָנטול ראָמאַנעסקאָ", וועלכע איז מיט אַ חודש צוריק אָפּגעשטעלט געוואָרען.

ערשטער עשעלאָן איבערוואַנדערער קיין בירא־בידזשאַן

מאָסקווע (יט"א) פֿון קיעוו איז אַרויסגעפֿאָהרען קיין בירא־בידזשאַן דער ערשטער טראַנספּאָרט איבערוואַנדערער אין דער צאָהל פֿון 550 פּערזאָן. דער טראַנספּאָרט איז פֿערזאָרגט מיט מעדיצינישער בעדינונג, מיט אַן אייגענער קיך, אַ וואַגאָן־שפּיטאָל, קולטור־בעדינונג און אַנדערע בעקוועמליכקייטען. דער טראַנספּאָרט פֿאָהרט דורך מאָסקווע, פֿון וואַנען עס וועלען איהם בעגלייטען אייניגע „אָזעט"־טוער. צווישען די בעגלייטער געפֿינט זיך דער בעקאַנטער יודישער שרייבער גאָדינער און מיטאַרבייטער פֿון דער רעדאַקציע „עמעס", וועלכער האָט די אויפֿגאַבע צו קאָנטראָלירען, ווי אַזוי די איבערוואַנדערער וועלען בעהאַנדעלט ווערען אין וועג און ווי אַזוי זיי וועלען אויפֿגענומען ווערען און איינגעאָרדענט ווערען אין דער יודישער אויטאָנאָמער געגענד. די רייזע וועט דויערן העכער דריי וואָכען.